

Jaarverslag 2017

Geachte lezer,

Voor u ligt het jaarverslag van de Stichting Katholiek Onderwijs Pijnacker over 2017. In dit verslag wordt u geïnformeerd over onze activiteiten ten dienste van het onderwijs aan de kinderen op onze scholen.

In het financiële deel van dit jaarverslag leggen we verantwoording af over de besteding van de beschikbare middelen en geven we inzicht in de financiële situatie.

De krimp had ook in 2017 zijn weerslag op het beleid van de SKOP. Door bezuinigingen, mobiliteit en natuurlijk verloop kon de SKOP de krimp ook dit jaar opvangen zonder gedwongen ontslagen. De verwachting is dat de SKOP na dit jaar qua leerlingenaantal weer licht zal groeien. Op schoolniveau is dit beeld wisselend. De ene school groeit snel terwijl bij de andere school de krimp nog doorzet. Krimp en groei blijven daarmee voorlopig nog een aandachtspunt binnen het bestuur, maar met behoud van werkgelegenheid.

Eind 2017 is een nieuw strategisch beleidsplan 'Vertrouwen in Vakmanschap' vastgesteld, na diverse bijeenkomsten met leerkrachten, bestuur en ouders.

Er is door velen ook dit jaar hard gewerkt om goed onderwijsvorm en inhoud te geven.

Allereerst en met name door de professionals in de scholen, die zich dagelijks gepassioneerd inzetten voor het beste onderwijs voor "hun" kinderen. Maar ook door vrijwilligers, actief binnen bestuur, (G)MR of ouderraden en iedereen die in de dagelijkse schoolpraktijk een helpende hand biedt. Scholen kunnen niet zonder deze betrokkenheid. Enerzijds omdat de bijdrage die zij leveren onmisbaar is en anderzijds omdat samen optrekken van ouders en school belangrijk is voor de ontwikkeling van onze kinderen en de goede sfeer op school. Werken in het onderwijs is werken in een complexe en vaak hectische omgeving. Politiek en maatschappelijk is er voortdurend kritische aandacht voor wat er in onze scholen gebeurt.

Over het algemeen is de waardering voor de mensen die in het onderwijs werken groot.

Tegelijk zijn er hoge verwachtingen. Het is niet voor niets dat in het nieuwe strategisch beleidsplan van de SKOP het woord 'vertrouwen' voorop staat. Van de hardwerkende professionals mogen we hoge verwachtingen hebben mits daar passende waardering tegenover staat.

Waardering die past bij de maatschappelijke opdracht en

verantwoordelijkheid. Ook op de SKOP-scholen is actiegevoerd om hiervoor politieke

aandacht en waardering te krijgen. Gezien de tekorten die steeds meer voelbaar worden, bij

het vinden van leerkrachten voor vervanging, maar inmiddels ook voor vacatures is het

aantrekkelijk maken en houden van het vak in het belang van de samenleving en daarmee

het belang van ons allen.

Mark Jager

Directeur-bestuurder SKOP

BESTUURSJAARVERSLAG

Missie, visie, kernwaarden

In de statuten van de SKOP staat de doelstelling als volgt omschreven:

“De Stichting Katholiek Onderwijs Pijnacker heeft ten doel de bevordering van het basisonderwijs op het grondgebied van de gemeente Pijnacker-Nootdorp. Zij beoogt daarbij onderwijs te doen geven in de geest van de Rooms-katholieke kerk. Zij wil daarbij handelen volgens de algemene richtlijnen van het onderwijs, die op grond van het gezamenlijk overleg in de Nederlandse Katholieke Schoolraad zijn vastgesteld, alsmede handelen volgens het Algemeen Reglement voor het Katholiek Onderwijs.

De Stichting schept een goed onderwijs- en begeleidingsklimaat voor de leerlingen en een goed werkklimaat voor de medewerkers van de Stichting.”

Toegankelijkheid

De SKOP-scholen staan open voor alle kinderen. Van de ouders verwacht het bestuur dat ze de Rooms-Katholieke identiteit respecteren.

Missie

Ieder mens is uniek en heeft talenten. Het is onze taak om die talenten te ontdekken en te helpen ontwikkelen. Daarbij richten we ons niet alleen op kennis, maar op de vorming van de gehele persoonlijkheid.

Groei tot een compleet mens vraagt om de ontwikkeling van hoofd, hart en handen.

*Samengevat in onze missie: **SKOP ontwikkelt talenten***

KERNWAARDEN

Betrokken

SKOP is een compacte organisatie met korte lijnen. Gemotiveerd personeel met grote inzet voor de school en zorg voor elkaar. Een sterke betrokkenheid op het wel en wee en de ontwikkeling van de kinderen. Passie voor het onderwijs. Hoge mate van onderlinge collegialiteit. Brede kennis van de lokale omgeving en actieve inzet voor een breed aanbod. Een stevige relatie met de parochies.

Deskundig

Eigentijds onderwijs van hoge kwaliteit vraagt deskundige leerkrachten.

Professionalisering staat hoog op de agenda. Kennis wordt gedeeld. Er zijn diverse vormen van samen leren. Aan de ontwikkeling van het onderwijs wordt planmatig gewerkt. We streven naar continue ontwikkeling en kwaliteitsverbetering op alle terreinen. De expertise van het onderwijs is op niveau. Waar nodig en mogelijk huren we expertise in of we zoeken samenwerking met andere partijen.

Betrouwbaar

De SKOP staat voor wat ze zegt. We maken duidelijk waar we voor staan en zijn bij samenwerking een betrouwbare partner.

In beweging

Als SKOP volgen we in de voorhoede de dialoog over nieuwe ontwikkelingen in het onderwijs en pakken deze waar mogelijk op om de kwaliteit van ons onderwijs te versterken.

Gedeelde verantwoordelijkheid

Binnen de SKOP willen we de verantwoordelijkheid zo dicht mogelijk bij de uitvoering leggen. Een transparante organisatie vormt de basis voor invloed en eigenaarschap op alle niveaus.

STRATEGISCH BELEID

Vertrouwen in Vakmanschap

Het nieuwe strategisch beleidsplan draagt de titel Vertrouwen in Vakmanschap. In 2017 is hard gewerkt aan een nieuwe strategisch beleidsplan samen met leerkrachten, ouders, bestuur en directieteam.

Centraal staat het versterken van een professionele cultuur. Samen leren en ontwikkelen, kennis delen en verantwoordelijkheid krijgen en nemen voor het organiseren van het onderwijs zoals dat past bij de visie op onderwijs in de scholen.

Onderdeel daarvan is het versterken van de autonomie van de leerkrachten in relatie met elkaar en de omgeving; we spreken van 'relationele team autonomie'. SKOP gaat uit van een professionele autoriteit, waarbij de kennis en ervaring van de professionals, de leerkrachten, leidend is voor onderwijsontwikkelingen en de inrichting van het onderwijsproces. Bestuur, schoolleiding en leerkrachten werken samen aan goed onderwijs waarbij het organiseren van het onderwijs terug te voeren dient te zijn op de visie op leren waarvan wordt uitgegaan.

STRUCTUUR ORGANISATIE

De Stichting Katholiek Onderwijs Pijnacker is op 8 oktober 1963 opgericht en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Den Haag onder dossiernummer 41145357.

Het bestuur heeft zich als lid van de PO-raad geconformeerd aan de Code Goed Bestuur. SKOP bestuursnummer 75531

SKOP-scholen (brin-nummers)	leerlingen op 1 oktober 2017
Josephschool (05IS)	198
Mariaschool (07VK)	399
Johannesschool (09AM)	187
Het Spectrum (26AT)	301
De Keizerskroon (29XP)	<u>381</u>
Totaal SKOP:	1.466

Bestuur

Op 31 december 2017 bestond het bestuur uit de volgende personen:

Dagelijks bestuur:

Mw. C.J. Eeken-de Ruiter
B.S.H. Sluis
M.B. Jager

Voorzitter
Bestuurslid financiën
Directeur-bestuurder

Algemeen bestuur:

Mw. R. Wolkenfelt
A. van Steensel
F.P van der Linden
R. de Rooij

Secretaris
Bestuurslid/huisvesting
Lid
Lid

WNT

Bestuurders ontvangen voor hun activiteiten een bestuursvergoeding van € 500, = per jaar. De directeur-bestuurder is bezoldigd conform de bestuurs-cao PO (WNT klasse indeling B).

Directieteam

De uitwerking en verdeling van taken tussen bestuur, directeur-bestuurder en directeuren van scholen is vastgelegd in een Management Statuut. De directeur-bestuurder is de voorzitter van het directieteam.

Het directieteam heeft een adviserende rol op het gebied van beleidsontwikkeling en kwam in het verslagjaar 12 maal bijeen.

Beleidsuitvoering

Op bestuursniveau heeft de directeur-bestuurder de verantwoordelijkheid over de aansturing van de totale organisatie en de uitvoering van het beleid.

Op schoolniveau berust de integrale leiding binnen kaders bij de directeur. Het is de directeur die met het schoolteam verantwoordelijk is voor de kwaliteit van het onderwijs, de schoolontwikkeling vormgeeft en overlegt met de medezeggenschapsraad over de voornemens en plannen voor de eigen school. De directeur legt verantwoording af aan de directeur-bestuurder. Regelmatig vindt werkoverleg plaats tussen directeur en de directeur-bestuurder.

Ondersteuning

Het bestuur bureau is gevestigd aan de Meidoornlaan 2 te Pijnacker. Een kleine staf ondersteunt de directeur-bestuurder en de directeuren. Naast 0,2 fte administratieve ondersteuning is er op het gebied van HR (0,4 fte), financiën (0,2 fte), leerlingenzorg (orthopedagoog), schoolopleiders voor het begeleiden van studenten tijdens stages en beginnende leerkrachten.

Administratiekantoor Dyade in Bergen op Zoom verzorgt administratieve en beleidsmatige ondersteuning betreffende personeels- en salarisadministratie, formatiebeheer en financiën.

Klachtenregeling

Binnen de klachtenregeling functioneerden twee bovenschoolse vertrouwenspersonen en één of twee interne vertrouwenspersonen (leraren) per school. Zij kwamen in het verslagjaar tweemaal bijeen om regeling en werkwijze te evalueren en casuïstiek te bespreken.

Het jaar 2017 was, evenals voorgaande jaren, een jaar zonder veel problemen

Er is in 2017 geen klacht ingediend bij de landelijke klachtencommissie.

Communicatie

Het uitgangspunt was om iedereen, die zich bij de SKOP betrokken voelt, zo goed mogelijk te informeren. In 2017 is drie keer een SKOP Bulletin naar alle personeelsleden verspreid.

Daarnaast is informatie geplaatst op de website van de SKOP en zijn de schoolwebsites vernieuwd. Scholen versturen wekelijks een nieuwsbrief en gebruiken daarnaast sociale media om informatie te verspreiden.

Onderwijs

In 2017 lagen de resultaten van de eindtoetsen tenminste op het niveau van het landelijk gemiddelde.

De resultaten van de afgenomen eind- en tussentoetsen zijn bestuursbreed verzameld en door de directeur-bestuurder besproken met de directeur van de school.

Toets resultaten worden benut om kritisch terug te kijken naar het voorafgaande leertraject en om het vervolg van het leertraject bij te stellen, aan te scherpen. Analyse en evaluatie van

verzamelde data wordt tevens gebruikt om schoolontwikkeling te evalueren en bij te stellen. Uitkomsten kunnen ook leiden tot oriëntatie op of onderzoek naar nieuwe schoolontwikkeling. Daarbij wordt handelingsgericht ingestoken op passend onderwijs voor iedere leerling.

De verantwoording van de leerresultaten geven de scholen in hun eigen schooljaarverslag.

Inspectietoezicht

De Inspectie voor het onderwijs heeft alle scholen op basis van een risicoanalyse van opbrengsten, jaarstukken en signalen een zogenaamd basisarrangement toegekend.

Alle scholen voldoen aan de normen, die de Inspectie voor het Onderwijs heeft gesteld t.a.v. de te bereiken tussendoelen op de vakgebieden technisch en begrijpend lezen en rekenen.

PERSONEEL

Funciemix

Op 31 december 2017 hadden 29 leraren een LB-functie, tegenover 87 leraren LA.

De formatieomvang voor leraren LB was op 31 december 2017 22 fte. Voor leraren LA was dit 55 fte. Daarmee was de LB-formatie 29% van de totale lerarenformatie. Per 30-4-2018 is dit aandeel opgelopen tot 31%. De doelstelling om 40% LB-inschaling op bestuursniveau te realiseren is helaas nog niet gehaald.

De funciemix per 31-12-2017 op bestuursniveau is als volgt verdeeld:

Bestuur: 75531 Stichting Katholiek Onderwijs Pijnacker

Schaal	Dienst-Verbanden SKOP	WTF SKOP	% WTF SKOP	Joseph	Maria	Johannes	Spectrum	Keizerskroon	Bovenschools
LA	87	54,8901	71,19	69,13	74,65	77,25	69,73	67,11	68,08
LB	29	22,2147	28,81	30,87	25,35	22,75	30,27	32,89	31,92
Totaal	116	77,1048	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Gesprekken

Met alle leraren is een functioneringsgesprek dan wel een beoordelingsgesprek gevoerd, passend in de vierjarige gesprekscyclus rond competentie management. Alle leraren beschikken over een bekwaamheidsdossier, waarin relevante documenten worden bewaard. Met de directeuren zijn functioneringsgesprekken gevoerd, waarbij ingezoomd is op de basisafspraken, schoolontwikkeling en persoonlijke ontwikkeling. Met alle overige personeelsleden is een functioneringsgesprek gevoerd.

Gedwongen ontslagen hebben niet plaatsgevonden. Er is geen sprake geweest van zaken met significante personele betekenis.

Overzicht Personeel SKOP per 31 december 2017

Bij de SKOP werkten in totaal 144 mensen (per 31-12-2016: 137), waarvan 30 fulltime medewerkers en 114 parttime medewerkers. Waarvan 14 mannen en 130 vrouwen.

Personeelssterkte per deeltijdcategorie

	Totaal	Deeltijd (WTF) cohort					
		0 - 0.2	0.2 - 0.4	0.4 - 0.6	0.6 - 0.8	0.8 - 1.0	>= 1.0
Aantal Personen	144	2	11	45	43	13	30
Bezetting (wtf)	94,1205	0,1854	3,2254	21,9023	27,6988	11,1086	30,0000

Personeelssterkte per functiegroep

Funcatiegroep	Totaal	Fulltime	Parttime	
OP	Aantal Personen	120	27	93
	Bezetting (wtf)	80,1298		
OOP	Aantal Personen	13	0	13
	Bezetting (wtf)	6,5309		
OOP Administratie	Aantal Personen	4	0	4
	Bezetting (wtf)	1,4414		
DIR	Aantal Personen	7	3	4
	Bezetting (wtf)	6,0184		

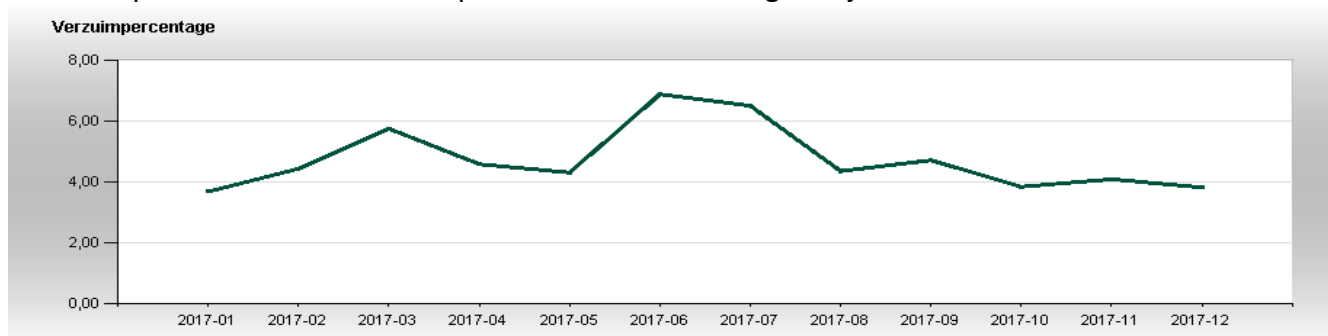
Personeelssterkte per leeftijdscategorie

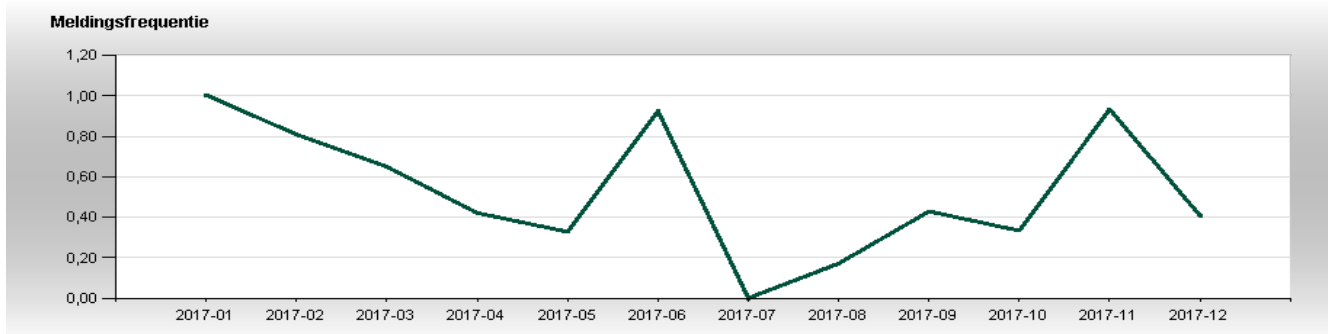
	Totaal	Leeftijd cohort									
		20/24	25/29	30/34	35/39	40/44	45/49	50/54	55/59	60/64	>= 65
Aantal Personen	144	2	15	14	17	19	19	18	20	17	3
Bezetting (wtf)	94,1205	2,0000	13,0950	10,2413	8,7104	10,1837	11,0790	11,6071	12,4696	13,062	1,6721

Ziekteverzuim

2013	2014	2015	2016	2017
3,39%	4,84%	3,87%	4,58%	4,73%

Het ziekteverzuim bedraagt per 31-12-2017 4,73% waarvan 3,99% in verband met langdurige ziekte. Er waren per 31 december 2017 6 personen kortere of langere tijd ziek.

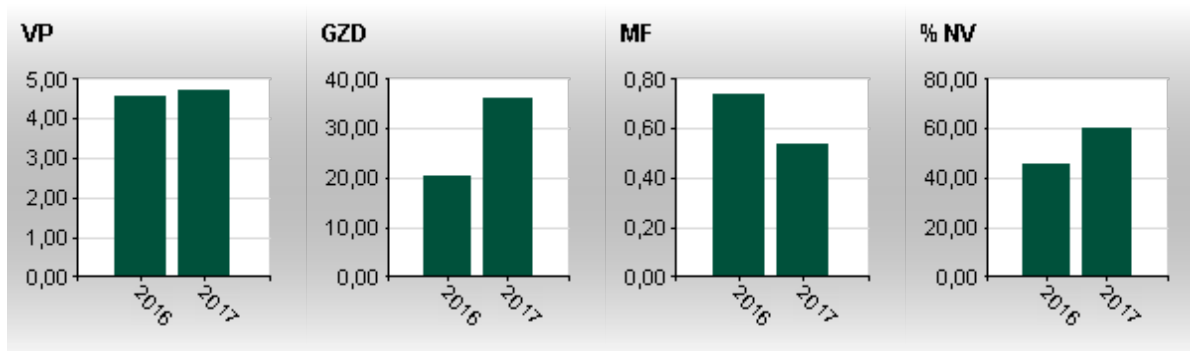

Verzuimgegevens 2017 ten opzichte van 2016

Het gemiddeld ziekteverzuim (VP) is ten opzichte van 2016 licht gestegen. Het % ligt ver onder het landelijk gemiddelde. De gemiddelde verzuimduur (GZD) vertoont mede vanwege langdurig verzuim een lichte stijging naar 36 dagen. De meldingsfrequentie is gedaald tot 0,53 en dat is ver onder het landelijk gemiddelde. Het % nulverzuim (%NV) is toegenomen tot gemiddeld 60% in 2017.

Hieronder wordt de detailinformatie en de grafieken erbij weergegeven.

	WTF mw.		VP		GZD		MF		%NV	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Totaal	84,6874	85,8965	4,58	4,73	20,42	35,89	0,74	0,53	45,24	60,26

Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (verder GMR)

Elke school kent een medezeggenschapsraad, waarin personeel en ouders evenredig zijn vertegenwoordigd.

Vanuit iedere school hebben een personeelslid en een ouder zitting in de GMR. In veel, maar niet alle gevallen, tevens lid van de MR.

De directeur-bestuurder woonde de GMR-vergaderingen bij en was verantwoordelijk voor de informatieverstrekking en toelichting van de bestuursvoorstellen.

In 2017 heeft de GMR zes keer vergaderd in het SKOP bestuur bureau.

Bespreking van de voorgelegde beleidsstukken leidde in alle gevallen tot instemming, dan wel positief advies.

Voor de verslaglegging van de vergaderingen werd de GMR ondersteund door een professionele notulist.

De GMR heeft van haar activiteiten een jaarverslag opgesteld.

Samenstelling Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad

Op 31 december 2017 bestond de GMR uit de volgende personen:

Oudergeleding:

J.van Zwieten
N. Graafland
Mw. M. Israël
F. van Gessel
Mw. I. Bruinen

Personeelsgeleding:

Mw. A.M. Zijlmans
A.C.M. van den Broek (vz)
Mw. M. Deweer
Mw. L.M. Bosch
W.P.C. van Cruchten

Josephschool
Mariaschool
Johannesschool
Het Spectrum
De Keizerskroon

Josephschool (05IS)
 Directeur: Mw. M. Neijenhuis
 Acacialaan 8
 2641 AC Pijnacker-Nootdorp
 Tel.nr: 015 - 3692694
 E-mail: info@josephschoolpijnacker.nl
 Website: www.josephschoolpijnacker.nl
 Twitter: www.twitter.com/josephschoolBS

Kengetallen:

	Josephschool
Aantal basisgroepen	9
Aantal leerlingen	198
Gemiddeld ln per groep	22
0	178
0,3	4
1,2	16
Aantal 4-7	91
Aantal 8 of ouder	107

Brin nummer	05IS	05IS	05IS
Functiegroep	Dir	OP	OOP
Fte's 2917	0,8	10,7	2,3
Fte's personen in vaste dienst	0,8	10,6	1,1
Fte's personen in tijdelijke dienst	0	0,1	1,2
Fte's vrouwen	0,8	8,5	2,3
Fte's mannen	0	2,2	0
Fte's personen 15 - 25 jaar	0	0	0
Fte's personen 25 - 35 jaar	0	2,4	0,8
Fte's personen 45 - 55 jaar	0,8	3,3	1,2
Fte's personen 55 - 65 jaar	0	2,7	0,4
Fte's personen 0 - 0.5 FTE'S	0	2,1	1,5
Fte's personen 0.5 - 0.8 fte	0	3,8	0,8
Fte's personen meer dan 0,8 fte	0,8	4,8	0

Resultaat schoolontwikkeling 2016-2017

Algemeen

De afgelopen jaren is de leerling populatie van de Josephschool veranderd. Het aantal leerlingen neemt af. Het aantal leerlingen waarvan beide ouders een Niet Nederlandstalige Culturele Achtergrond (NNCA) hebben neemt toe. Een deel van deze laatste groep leerlingen is vluchteling. Deze groep vluchteling leerlingen spreekt bij binnenkomst niet tot een beetje Nederlands. De leerlingen hebben in de meeste gevallen geen schoolse vaardigheden door de omstandigheden waarin zij zijn opgegroeid. Het betreft voornamelijk kinderen uit het oorlogsgebied in Syrië.

De weging van de leerlingen verandert.

Dat wil zeggen het opleidingsniveau van de ouders neemt af. Het opleidingsniveau van ouders is een voorspeller van schoolsucces.

De extra bekostiging voor vluchteling leerlingen stopt 2 jaar na binnenkomst in Nederland en daarmee stopt voor die leerling ook de schakelklas. Na het stoppen van de schakelklas neemt de leerling de volledige dag deel in de reguliere groep.

Opbouw leerling populatie

De klassengrootte is op dit moment gemiddeld 25.

In groep 3 t/m 8 is er in iedere klas een aantal leerlingen met vluchtelingenstatus en een daarbij behorende onderwijsbehoefte. In de groepen 1 /2 is het percentage leerlingen met een vluchtelingstatus 19%.

We zien in de opbouw van de school een piramide model. Het is afhankelijk van de politieke keuzen die worden gemaakt hoe de instroom van vluchtelingen zich verder zal ontwikkelen. Naar verwachting worden er in onze wijk eerst nog meer statushouders (gezinsherenigingen) geplaatst. Deze toename zal naar verwachting over een jaar afvlakken. De kinderen die eenmaal bij ons op school starten blijven naar verwachting hun hele schoolloopbaan leerling van de Josephschool

SKOP Schakelklas

In de Josephschool is de SKOP Schakelklas geplaatst. De leerlingen krijgen iedere ochtend les in de Schakelklas. 's Middags gaan de leerlingen naar de school in de wijk waar zij wonen. Van de 14 leerlingen bezoeken 13 leerlingen 's middags de Josephschool. Slechts 1 leerling woont in een andere wijk en gaat daar 's middags naar school. Met andere woorden bijna 100% van de leerlingen van de schakelklas is ook leerling van de Josephschool.

Het is noodzakelijk om de expertise die nu (vanaf mei 2016) in de schakelklas wordt opgebouwd te verspreiden en te behouden binnen de school.

De directeur schreef een notitie over bovenstaande ontwikkelingen. Op basis hiervan is er in het schooljaar 2016-2017 een plan gemaakt voor het schooljaar 2017-2018

1. Expliciete directe instructie

De implementatie en borging van de expliciete directe instructie heeft dit schooljaar verder vorm gekregen. Er werden observaties gedaan door de intern begeleider en de directeur bij alle leerkrachten. De leerpunten uit die observaties werden besproken en daarmee zijn de leerkrachten verder aan de gang gegaan. Ook zijn de leerkrachten bij elkaar in de klassen gaan kijken zodat zij van elkaar leren. Tijdens de studiemiddagen werden de leerpunten besproken. Aan het einde van het schooljaar werd het doel behaald. De expliciete directe instructie wordt in het schooljaar 2017-2018 verder uitgebreid.

2. Basisafspraken die gelden op onderwijskundig gebied

Gedurende het gehele schooljaar wordt per onderwerp op aansturing van het DCO tijdens de verschillende vergadermomenten een onderwerp besproken en uitgewerkt en vastgelegd. Om de basisafspraken actueel te houden worden nieuwe afspraken na elke vergadering aangevuld. Alle basisafspraken zijn inzichtelijk en bekend en worden gebruikt door het volledige team

3. Sociale Veiligheid in relatie tot gedrag

Er is geïnventariseerd aan welke eisen de school moet voldoen. Er is beoordeeld welke documenten aanwezig zijn op school. De documenten sociale veiligheid zijn voor iedereen bekend en beschikbaar. Naast de wettelijke eisen vinden we het als school heel belangrijk dat we ons houden aan de afgesproken gedragsregels voor leerlingen en leerkrachten. Hoe we met elkaar en onze leerlingen

omgaan, hoe consequent en eenduidig we dit als team doen bepaalt het succes. We zijn van mening dat het allerbelangrijkste is om leerlingen altijd positief te benaderen
De school voldoet aan de eisen die de wet sociale veiligheid stelt.

Overzicht Resultaten CITO Eindtoetsen Josephschool

Jaartal	2015	2016	2017
Score	538,9	536,9	537,0
Landelijk gemiddelde	534,8	534,5	535,1

Uitstroom naar type voortgezet onderwijs in augustus 2016 en augustus 2017

	2016		2017	
LWOO/VMBOKB/VMBO /TL	13	46%	4	18%
VMBO TL/HAVO	5	17%	5	22%
HAVO	3	10%	1	5%
HAVO/VWO	3	10%	4	18%
VWO	5	17%	7	32%
KOPKLAS			1	5%

Uitstroom groep 8 per 1-8-2017

School	
Melanchton Berkroden	4
Wolfert PRO Bergschenhoek	1
Stanislas College Pijnacker	6
Melanchthon Bergschenhoek	1
Erasmus College Zoetermeer	1
Christelijk Lyceum Delft	1
Stanislas College Westplantsoen	1
Picasso Lyceum	5
Theaterschool Havo/Vwo Rotterdam	1
De Eglantier Kopklas	1

Algemene gegevens:

Mariaschool (07VK)
 Directeur: H.A. Hooymans
 ru Parésingel 1
 2642 CR Pijnacker
 Tel.: 015-3692389
 Email: info@mariaschoolpijnacker.nl
 Website: www.mariaschoolpijnacker.nl

Kengetallen:

Brin nummer	07VK	07VK	07VK
Functiegroep	Dir	OP	OOP
Fte's 2917	1	20,3	1,6
Fte's personen in vaste dienst	1	19,9	1,6
Fte's personen in tijdelijke dienst	0	0,4	0
Fte's vrouwen	0	16,8	1,6
Fte's mannen	1	3,5	0
Fte's personen 15 - 25 jaar	0	0	0
Fte's personen 25 - 35 jaar	0	2	0
Fte's personen 45 - 55 jaar	0	3,6	0,7
Fte's personen 55 - 65 jaar	1	7,9	0,9
Fte's personen 0 - 0.5 FTE'S	0	2,4	1,1
Fte's personen 0.5 - 0.8 fte	0	7,5	0,5
Fte's personen meer dan 0,8 fte	1	10,4	0

	Mariaschool
Aantal basisgroepen	17
Aantal leerlingen	399
Gemiddeld ln per groep	23,5
0	389
0,3	10
1,2	
Aantal 4-7	176
Aantal 8 of ouder	223

Jaartal	2015	2016	2017
NIO	106	107	107
Cito Score	537,2	536,9	538,4
Landelijk gemiddelde	534,8	534,5	535,1

Naar welke scholen gaan onze leerlingen? Schooljaar 16/17	
Wolfert Lyceum Bergschenhoek	12
Melanchthon Bergschenhoek	10
Melanchthon Berkroden	13
Stanislas College Pijnacker	8
Erasmus College Zoetermeer	3
Picasso Lyceum Zoetermeer	3
Segbroekcollege Den Haag	1
Melanchthon Blesewic	1
Lyceum Ypenburg	1
Coornhert Gymnasium Gouda	1
Wolfert Pro Bergschenhoek	1

Uitstroom leerlingen 2016-2017		
Vmbo	6	11%
Vmbo tl	11	20%
Vmbo tl/Havo	2	4%
Havo	4	7%
Havo/Vwo	14	26%
Vwo	17	32%
Totaal aantal leerlingen	54	100%

Ontwikkelingen op de Mariaschool

Gebruik tablets in de groepen 5 t/m 8.

Na een tweetal pilot jaren en uitgebreide evaluatie hebben we besloten in de groepen 5 t/m 8 gebruik te maken van de tablets van Snappet. Waar we in het pilot jaar nog in de groepen 5 en 8 deze tablets een half jaar hebben ingezet, hebben we ze nu het volledige schooljaar gebruikt.

Invoering nieuwe aanvankelijk leesmethode

Na eerst samen een keuze te hebben gemaakt voor een nieuwe aanvankelijk leesmethode zijn we die in het schooljaar 17/18 voor het eerst gaan gebruiken. We hebben gekozen voor de methode "Veilig Leren Lezen" en in dit geval betreft het de Kim versie. Leerkrachten merkten al meteen dat het aanleren van de klanken in deze methode sneller gaat maar wel goed is opgebouwd. Daarnaast is het computerprogramma ook op tablets te gebruiken en kunnen de kinderen middels een thuis inlog daar ook mee aan de slag.

Invoering nieuwe schrijfmethode

Na eerst samen een keuze te hebben gemaakt voor een nieuwe schrijfmethode gaan we die in het schooljaar 17/18 voor het eerst gebruiken. We hebben gekozen voor de methode Pennenstreken en in dit geval betreft het de blokversie. Hierbij leren de kinderen losse letters schrijven en niet meer het verbonden schrift. We voeren deze methode geleidelijk in. Dit jaar zijn we gestart in groep 3 en volgend jaar gaan we met deze methode werken in de groepen 3 en 4. De andere groepen maken ook gebruik van de methode Pennenstreken maar dan de versie gebonden schrift.

Fancy Fair

Ieder jaar organiseren de kinderen een Fancy Fair. Ze bedenken iets voor het goede doel en proberen op die manier op de dag van de Fancy Fair zo veel mogelijk geld op te halen. De activiteiten variëren van schminken, paardrijden, knikkers raden, behendigheidsspelletjes, verkoop oude boeken of speelgoed, verkoop zelfgemaakte lekkernijen etc. Naast deze activiteiten verkopen alle kinderen ook nog zo veel mogelijk loten en zijn er vele prijzen te winnen. Dit jaar was 2/3 deel van de opbrengst voor Stichting "Syndroom van de Lach". Het andere deel is voor school om de aankoop van extra speel- en leermateriaal mogelijk te maken.

Johanneschool (09AM)
 Directeur: Mw. A.M. van Uden-van Berkel
 Duivestein 27
 2641 LG Pijnacker
 Tel.: 015-3693712
 Email: info@johanneschoolpijnacker.nl
 Website: www.johanneschoolpijnacker.nl

Kengetallen:

Brin nummer	09AM	09AM	09AM
Functiegroep	Dir	OP	OOP
Fte's 2917	1	10	0,9
Fte's personen in vaste dienst	1	6,4	0,9
Fte's personen in tijdelijke dienst	0	3,6	0
Fte's vrouwen	1	9,8	0,9
Fte's mannen	0	0,3	0
Fte's personen 15 - 25 jaar	0	0	0
Fte's personen 25 - 35 jaar	0	8,5	0
Fte's personen 45 - 55 jaar	1	0	0,8
Fte's personen 55 - 65 jaar	0	1,1	0
Fte's personen 0 - 0.5 FTE'S	0	1,1	0,9
Fte's personen 0.5 - 0.8 fte	0	2	0
Fte's personen meer dan 0,8 fte	1	6,9	0

	Johanneschool
Aantal basisgroepen	8
Aantal leerlingen	187
Gemiddeld ln per groep	23,4
0	186
0,3	
1,2	1
Aantal 4-7	89
Aantal 8 of ouder	98

Opbrengsten:

CITO-eindtoets:

2012: 532,5, 2013: 535,3 2014: 532,2 2015: 535,2 2016: 534,1 2017: 536,7

De tussenopbrengsten zijn conform de inspectienorm en rond het landelijk gemiddelde.

De inspectie heeft de school een basisarrangement toegekend.

Uitstroom leerlingen in augustus 2017		
Praktijkonderwijs	0	0 %
Vmbo basis	2	10 %
Vmbo kader	2	10 %
Vmbo TL	3	15 %

Vmbo TL/Havo	2	10 %
Havo	4	20 %
Havo/Vwo	2	10 %
Vwo	5	25 %
Totaalaantal leerlingen	20	100 %

Naar welke scholen gaan onze leerlingen? Schooljaar 2016-2017	
Melanchthon Bergschenhoek	4
Melanchthon Berkroden	4
Picasso Lyceum Zoetermeer	4
Stanislas College Pijnacker	4
Wolfert Lyceum Bergschenhoek	3
Alfrinkcollege Zoetermeer	1

Enkele ontwikkelingen op de Johanneschool

Het team kan op de juiste wijze omgaan met de gegevens vanuit SCOL en weet hiernaar preventief te handelen om probleemgedrag te voorkomen.

Door het gebruik van SCOL hebben wij onze doelen voor dit jaar weten te bereiken. De ouders zijn op de hoogte gebracht van de uitslag van de scores en eventuele plan van aanpak d.m.v. voortgangsgesprekken aan het begin van het schooljaar. Leerlingen weten hoe zij de vragenlijst moeten invullen. Na het invullen van de vragenlijst vullen de leerlingen vanaf groep 5 nog een extra vragenlijst in. Deze vragenlijst wordt met ouders besproken tijdens het voortgangsgesprek rond de herfstvakantie. In groep 6 en groep 7 wordt deze vragenlijst tijdens het voortgangsgesprek samen met leerling en ouders besproken en waar nodig zal er een actieplan worden opgesteld.

Beleidsplan Begrijpend lezen

De leerkrachten hebben gedegen achtergrondinformatie over het vak begrijpend lezen. Alle leerkrachten van de groepen 4 t/m 8 kunnen een les begrijpend lezen voorbereiden, steeds met hetzelfde stappenplan.

Er zijn afspraken gemaakt hoe de leerkrachten de lessen begrijpend lezen kunnen vormgeven, waarbij expliciete aandacht voor de verschillende strategieën worden meegenomen. Ook komend schooljaar zal hier opnieuw aandacht aan worden besteed, aangezien er veel nieuwe (startende) leerkrachten werken en de borging van het beleidsplan hierbij van belang is. Tevens zal gekeken worden of we in de toekomst nog met de huidige methode willen blijven werken.

Interne communicatiestructuur versterken

Het team heeft met elkaar een aantal doelen opgesteld om de interne communicatiestructuur te versterken. Zaken worden op de juiste plaats besproken. Vergaderingen/scholing worden goed voorbereid. Op vergaderingen/scholing is sprake van actieve deelname. In beginsel spreekt iedereen namens zichzelf. Wij geven elkaar respectvolle feedback, staan er open en accepteren feedback van anderen. De doelen zijn allemaal bereikt en de sfeer in het team is dermate open en transparant dat er besloten is om volgend schooljaar deze doelen kort te bespreken, echter geen apart item meer van te maken.

Gebruik schoolgebouw/renovatie/nieuw groep schoolplein

Nadat vorig jaar het schoolgebouw geheel is gerenoveerd, stond dit jaar het schoolplein op de agenda. Doel: een uitdagend, groen en spel bevorderend speelplein voor alle leerlingen. Door middel van verschillende acties is er een groot bedrag opgehaald om samen met de gelden vanuit Fonds 1818 en onze eigen gelden een mooi nieuw, groen schoolplein te creëren. Eind oktober 2017 zullen de laatste planten worden geplant (of beplanting zal worden aangebracht).

Verstevigen van de pedagogische en onderwijskundige samenwerking met de peuterspeelzaal en voor en naschoolse voorzieningen.

Afgelopen jaar is de peuteropstap gestart, waarbij de peuters de mogelijkheid hebben om alvast te komen kennismaken met de basisschool. In samenwerking met de peuterspeelzaal en de kinderopvang zijn hier afspraken over gemaakt. De peuteropstap is een zeer groot succes. Er wordt bekeken welke samenwerking er nog meer mogelijk is om in de toekomst toe te werken naar een Integraal Kind Centrum.

Algemene gegevens

Het Spectrum (26AT)

Directeur: Mw. A.M.S. Toussaint-Hakvoort

Florijnstraat 5

2645 HH Delfgauw

Tel.: 015-2573621

Email: info@hetspectrumdelfgauw.nl

Website: www.hetspectrumdelfgauw.nl

Kengetallen:

Brin nummer	26AT	26AT	26AT
Functiegroep	Dir	OP	OOP
Fte's 2917	1,4	17,9	1,3
Fte's personen in vaste dienst	1,4	16,7	1,3
Fte's personen in tijdelijke dienst	0	1,2	0
Fte's vrouwen	1,4	15,9	1,3
Fte's mannen	0	2	0
Fte's personen 15 - 25 jaar	0	1	0
Fte's personen 25 - 35 jaar	0	4,7	0
Fte's personen 45 - 55 jaar	0	4,6	0,5
Fte's personen 55 - 65 jaar	0,8	4,9	0,7
Fte's personen 0 - 0.5 FTE'S	0	4,4	0,2
Fte's personen 0.5 - 0.8 fte	0,6	8,6	1,1
FTE'S PERSONEN MEER DAN 0.8 FTE'S 2017	0,8	4,9	0

	Spectrum
Aantal basisgroepen	13
Aantal leerlingen	300
Gemiddeld ln per groep	23,1
0	296
0,3	3
1,2	1
Aantal 4-7	109
Aantal 8 of ouder	191

Schoolontwikkeling:

We blijven de ingeslagen weg volgen. We werken aan rust binnen de school en aan de instructies. Hierbij hebben we een externe deskundige ingeschakeld die leerkrachten coacht op maat. Dit jaar focussen we ook op de communicatie met ouders.

Buitenschoolse opvang

De voorschoolse opvang wordt geregeld door Skippy/Pepijn. Hier kunnen ouders ook terecht voor NSO. In Delfgauw hebben wij ook goede contacten met andere NSO-organisaties als Plukkebol, Zon en ZieZoo.

De TSO is op het Spectrum uitbesteed aan Skippy/Pepijn.

Samenwerking:

We werken goed samen met de wijkmanager: Marjolein van de Vlies. Zij vormt samen met de wijkagent en een jongerenwerker het Driemenschap Delfgauw. Zij proberen de opgroeiende jeugd een interessant programma te bieden zodat het fenomeen hangjongeren weinig voorkomt.

De Cultuurtrein wordt gerealiseerd in nauwe samenwerking met bibliotheek Oostland. Zij bieden een gevarieerd cultuur-educatieaanbod voor de hele school.

Opbrengsten:

CITO-eindtoets:

2013: 535,1 2014: 534,1 2015:537 2016: 534,8 2017: 535,1

De tussenopbrengsten zijn over het algemeen op het niveau van de citonorm.

De inspectie heeft de school een basisarrangement toegekend.

Uitstroom naar type voortgezet onderwijs in aug. 2017 (percentage)

Vmbokb/vmbobb/vmbo tl/gl	16	25,8 %
Vmbo tl/havo	5	8,06 %
Havo	9	14,5 %
Havo/vwo	11	17,7 %
Vwo	21	33,8 %

Grootste uitstroom groep 8 naar:

Christelijk Lyceum Delft, Stanislas Pijnacker, Melanchton Bergschenhoek

Algemene gegevens:
 De Keizerskroon (29XP)
 Directeur: Mw. E.M.E. Pleij
 Zilverreigerdreef 101
 2643 MC Pijnacker
 Tel.: 015-3613005
 Email: info@dekeizerskroonpijnacker.nl
 Website: www.dekeizerskroonpijnacker.nl

Kengetallen:

Brin nummer	29XP	29XP	29XP
Functiegroep	Dir	OP	OOP
Fte's 2917	1	17,7	1,3
Fte's personen in vaste dienst	1	16,1	1,3
Fte's personen in tijdelijke dienst	0	1,6	0
Fte's vrouwen	1	16,7	0,8
Fte's mannen	0	1	0,5
Fte's personen 15 - 25 jaar	0	1	0
Fte's personen 25 - 35 jaar	0	6,1	0
Fte's personen 45 - 55 jaar	1	4,8	0
Fte's personen 55 - 65 jaar	0	1,1	1,3
Fte's personen 0 - 0.5 FTE'S	0	1,4	0,2
Fte's personen 0.5 - 0.8 fte	0	9,6	1,1
Fte's personen meer dan 0,8 fte	1	6,7	0

	Keizerskroon
Aantal basisgroepen	15
Aantal leerlingen	380
Gemiddeld ln per groep	25,3
0	373
0,3	2
1,2	5
Aantal 4-7	250
Aantal 8 of ouder	130

Schoolontwikkeling:

De borging rondom de kwaliteit van het lesgeven in een goed pedagogisch klimaat blijft voor het team van de Keizerskroon ook gedurende 2017 een belangrijk punt. Lessen worden veelal gezamenlijk voorbereid en nabesproken en dit levert veel input op voor de leerkrachten.

Het team heeft een eerste aanzet gemaakt rondom het 'Leren zichtbaar maken', vanuit de theorie van John Hattie. Centrale vraag hierbij is: Hoe ziet de zichtbare lerende leerling op de Keizerskroon eruit? De ontwikkeling van een growth mindset bij kinderen is hierbij een belangrijk onderdeel en in kleine stapjes gaan we hier binnen de school mee aan de slag.

Het programma IPC (International Primary Curriculum) blijft altijd onder de aandacht bij het team. Het voeren van goede leergesprekken met de kinderen, in combinatie met het assessment for learning stonden dit jaar daarbij centraal.

Buitenschoolse opvang:

De voorschoolse-, naschoolse opvang is uitbesteed aan SKIPPY (Stichting Kinderopvang Pijnacker). Zowel voor als na schooltijd verzorgt SKIPPY in een locatie in Het Nest de opvang van de kinderen. Daarnaast bezoeken steeds meer kinderen de opvangorganisatie ZieZoo, voor zowel voor- als naschools opvang. Zij worden opgehaald door Pedagogisch Medewerkers van deze organisatie en hebben hun accommodatie aan de Gantellaan in Pijnacker. De groei van Skippy brengt net zich mee dat er tekort aan opvangruimtes in het gebouw is en met elkaar zijn we steeds weer zoekende naar creatieve mogelijkheden om ook na schooltijd de kinderen een fijne plek te kunnen geven.

Samenwerking:

Er is goed contact met de peuterspeelzaal en het kinderdagverblijf van SKIPPY in de wijk. Veelal vindt een warme overdracht van kinderen plaats. Ook zijn we dit jaar begonnen met de Peuteropstap, waarbij de peuters van Skippy, die staan ingeschreven bij de Keizerskroon, iedere week een uur komen meedraaien onder begeleiding van een Pedagogisch medewerker van Skippy en een onderwijsassistent van de school.

De samenwerking met de gemeente, wijkagent en wijkmanager heeft op het gebied van verkeersveiligheid tot goede resultaten geleid, zoals een zebepad bij de school en een (op komst zijnde) smileyroute voor een veilige looproute naar de school toe.

De contacten met het Kernteam van de gemeente zijn goed en vertegenwoordiging van het Kernteam voor de school vindt plaats via de Schoolmaatschappelijk werkster.

Contact met alle gebruikers van de mfa Het nest is goed en er is geregeld overleg.

Opbrengsten:

Vrijwel alle tussentoetsen van Cito waren conform of boven het landelijk gemiddelde.

Het gemiddelde van de IEP-eindtoets was 82,9

De inspectie heeft de school een basisarrangement toegekend.

Interne risicobeheersings- en controlesystemen

Planning en control

Om de risico's zoveel als mogelijk te beperken hanteert de Stichting een planning en controle cyclus waarbij de directeur-bestuurder samen met de controller de ontwikkeling van de financiële prestaties monitort en hier ook periodiek verantwoording over aflegt richting het DB/AB. De basis voor de verantwoording wordt naast de realisatie gevormd door de meerjarenbegroting die voorafgaand aan elk jaar aan het bestuur wordt voorgelegd. In deze meerjarenbegroting worden zo veel als mogelijk financiële risico's onderkend en wordt beoordeeld in hoeverre acties nodig zijn.

Tussen het bestuur en haar administratieve dienstverlener, Dyade is een Service Level Agreement van toepassing.

Belangrijkste risico's en onzekerheden

In de meerjarenbegroting zijn een aantal aannames gedaan die mogelijk tot risico's leiden. Naast de onzekerheden wat betreft de inkomsten vanuit de overheid (nieuwe verkiezingen) zijn de volgende risico's nog te noemen:

- De financiële buffers van de organisatie zijn ruim voldoende. Hierdoor is het mogelijk om eventuele financiële calamiteiten op te vangen.
- In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met fluctuatie in formatie. Hoewel dit mogelijk via natuurlijk verloop gerealiseerd kan worden, bestaat de kans dat in de toekomst uitkeringsverplichtingen ontstaan. Dit wordt periodiek gemonitord.
- Het leerlingaantal binnen het primair onderwijs kan bij de (meerjaren-)begroting altijd afwijken van de werkelijkheid. De prognoses worden met de directeuren en bestuur besproken. De fluctuaties in de tellingen kunnen afwijkend zijn, wat een directe invloed heeft op de bekostiging. Dit risico wordt beheerst door regelmatig de aanmeldingen en ontwikkelingen te monitoren en waar nodig hierop bij te sturen. Daarnaast wordt in eerste instantie altijd gewerkt met tijdelijke contracten. Daarbij wordt gekeken naar financiële risico's, maar ook naar niet- financiële risico's. Eventuele risico's zijn in het verslag reeds benoemd.

Beheersing van risico's

Voor het opvangen van de zogenaamde rest-risico's en onvoorziene calamiteiten gebruikt de Stichting in haar financieel beleid onder andere het kengetal weerstandsvermogen om te zorgen dat er voldoende eigen vermogen beschikbaar is als risicobuffer. Om niet onnodig de risicobuffer aan te spreken, wordt in elk geval getracht om risico's tijdig te onderkennen, om indien nodig acties te ondernemen om de impact van het risico te verkleinen. De meerjarenbegroting is hiervoor een belangrijke tool. Ook kunnen in de meerjarenbegroting aanpassingen doorgerekend worden. Ook het meerjaren onderhoudsplan is een middel om de risico's te beheersen. Tweejaarlijks wordt dit plan geactualiseerd waardoor mogelijke huisvestingsrisico's zo veel als mogelijk worden beheerst. De hierboven beschreven risicobeheersings- en controlesystemen zijn het afgelopen jaar toereikend geweest. Er zijn geen belangrijke risico's opgetreden die de continuïteit van de organisatie in gevaar gebracht hebben. Er is dan ook geen reden om aanpassingen aan de systemen door te voeren. Als het gaat om risicobeheersing stelt het bestuur zich de komende periode ten doel om de huidige structuur voorlopig voort te zetten en te monitoren/beoordelen of aanpassingen in de systemen noodzakelijk zijn.

VERSLAG VAN HET TOEZICHTBESTUUR

Het stichtingsbestuur van SKOP bestaat uit een dagelijks bestuur en een algemeen bestuur. Als leidraad van het bestuurlijk handelen hanteert het stichtingsbestuur de code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs. De formele taken en verantwoordelijkheden van het dagelijks en het algemeen bestuur volgen uit de wet en zijn neergelegd in de statuten van de stichting.

Het algemeen bestuur houdt conform de Wet op het primair onderwijs intern toezicht op het functioneren van de stichting in het algemeen, is belast met het toezicht op de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden door het dagelijks bestuur en staat het dagelijks bestuur met raad terzijde. Toezicht wordt uitgevoerd in lijn met het SKOP-toezicht kader.

Specifiek is het algemeen bestuur belast met de goedkeuring van de begroting, het jaarverslag (inclusief het bestuursverslag en de jaarrekening), het strategisch beleid en eventueel andere daartoe aangewezen besluiten. Daarnaast draagt het algemeen bestuur zorg voor aanwijzing van de accountant die belast is met de controle van de jaarrekening, draagt het algemeen bestuur zorg voor de inrichting van het bevoegd gezag (ten minste door middel van een goedkeuringsrecht ten aanzien van statutenwijziging) en verzorgt het algemeen bestuur het formele werkgeverschap ten opzichte van de bezoldigde schoolbestuurder.

Het algemeen bestuur is, als onderdeel van het stichtingsbestuur, in 2017 zeven keer in vergadering bijeen geweest. Vanuit haar formele taken heeft het algemeen bestuur de volgende besluiten genomen:

- Goedkeuring van jaarrekening en jaarverslag 2016;
- Goedkeuring van begroting 2018;
- Goedkeuring van meerjarenbegroting 2018-2021;
- Goedkeuring van het (geactualiseerde) treasurystatuut.

Daarnaast is binnen SKOP een strategische visie voor de periode 2018-2024 ontwikkeld en door het algemeen bestuur goedgekeurd. De twee centrale thema's zijn 'professionele cultuur' (waaronder 'vertrouwen in vakmanschap' en 'leidinggeven aan schoolontwikkeling') en 'de vorming van integrale kind centra'. Daarnaast komen in de nieuwe strategische visie de onderwerpen 'SKOP als zelfstandige organisatie' en 'de governance van de stichting' aan de orde.

Mede in het licht van de doelstellingen en het strategische beleidsplan van de stichting heeft het algemeen bestuur zich in 2017 door het dagelijks bestuur specifiek laten informeren over ontwikkelingen in het primair onderwijs in het algemeen en ontwikkeling binnen SKOP in het bijzonder. Daarbij zijn nadrukkelijk de thema's onderwijskwaliteit, leeropbrengsten, huisvestingsbeleid en personeels- en formatiebeleid aan de orde geweest. Ook heeft het algemeen bestuur samen met het dagelijks bestuur de werkzaamheden van de financiële dienstverlener en accountant van de stichting geëvalueerd en is de meerjarenonderhoudsplanning van de gebouwen geactualiseerd.

Daarnaast heeft het algemeen bestuur in het kader van het bezoek van de onderwijsinspectie, dat minstens één keer in de vier jaar plaatsvindt, uitvoerig gesproken met de onderwijsinspecteur. Zijn bezoek aan alle scholen heeft geresulteerd in een zeer positieve conclusie. Hierin is, naast de goede kwaliteit van de scholen, onder andere naar voren gekomen dat aspecten als vertrouwen en vakmanschap niet alleen in bestuursplannen zijn opgenomen, maar juist ook zichtbaar zijn in de werkpraktijk van de SKOP-medewerkers.

Met betrekking tot de financiën van de stichting constateert het algemeen bestuur dat, met het positieve resultaat over 2017 en met de meerjarig sluitende begroting waarbinnen een sterk weerstandsvermogen aan de orde is, sprake is van een gezonde financiële basis. Het algemeen bestuur constateert dat sprake is van een rechtmatige verwerving en doelmatige besteding van middelen.

Alles overziend spreekt het algemeen bestuur dan ook van harte zijn waardering uit voor de gezamenlijke inzet van alle medewerkers, het directieteam, de overlegorganen en het dagelijks bestuur in het realiseren van de doelstellingen van SKOP. Ook in 2017 is hard gewerkt aan een professionele onderwijsorganisatie, waar oog is voor ieders unieke talent en waar kinderen op inspirerende wijze worden voorbereid op het bieden van een waardevolle bijdrage aan onze samenleving.

In haar vergadering van 21 juni 2018 heeft het dagelijks bestuur van de SKOP dit jaarverslag samen met de jaarrekening 2017 vastgesteld, na goedkeuring door het algemeen bestuur.

Namens de toezichthouder,
Mw. C.J. Eeken-de Ruiter
Voorzitter

Financiële positie op balansdatum

Onderstaand treft u de balans aan per 31 december 2017 in vergelijking met 31 december 2016. Na de presentatie van de balans volgt een korte toelichting op de belangrijkste wijzigingen.

Activa	31-12-17	31-12-16	Passiva	31-12-17	31-12-16
Materiële vaste activa	685.188	712.562	Eigen vermogen	2.464.320	2.392.579
Financiële vaste activa	80.073	48.873	Voorzieningen	695.641	623.609
Vorderingen	481.743	415.854	Langlopende schulden	-	-
Liquide middelen	2.743.061	2.581.761	Kortlopende schulden	830.104	742.862
Totaal activa	<u>3.990.065</u>	<u>3.759.050</u>	Totaal passiva	<u>3.990.065</u>	<u>3.759.050</u>

Toelichting op de balans**Activa****Materiële vast activa:**

In 2017 is de waarde van de materiële vaste activa afgenomen tot een bedrag van € 685.000,--. Er is voor € 144.000,-- geïnvesteerd en voor € 171.000,-- afgeschreven. Er is € 104.000,-- minder geïnvesteerd in 2017 door de aanschaf van zonnepanelen in 2016. De afschrijvingen zijn met € 3.000,-- licht gestegen.

Er is voor € 136.000,-- vervangen aan methoden en ICT.

Financiële vaste activa:

Er is opnieuw een waarborgsom betaald van € 31.000,-- aan de stichting Snappet voor het gebruik van de tablets op de scholen. Uitgezonderd de Josephschool wordt deze vorm van digitaal onderwijs op alle scholen aangeboden. Na 5 jaar wordt de waarborgsom teruggestort.

Vorderingen:

Per 31 december 2017 is er een bedrag van € 482.000,-- in te vorderen. Op het balansmoment is

€ 66.000,-- meer te ontvangen dan het jaar ervoor.

Dit betreft in hoofdzaak de overlopende vorderingen op het Rijk per 31 december 2017 met een totaalbedrag van € 359.000,--. Dat houdt verband met het betaalritme van het Rijk en de verantwoording in de jaarrekening over het verslagjaar. De vordering is begin 2017 uitgekeerd.

Er is € 102.000,-- opgenomen aan Overige overlopende activa (post 2.2.15). Dit betreft het nog te ontvangen bedrag van € 38.000,-- voor eerste inrichting van de 14^e en 15^e groep van de Keizerskroon, het te ontvangen bedrag van Ricoh € 28.000,-- in verband met beëindiging van het kopieercontract met Sharp en de doorberekening van energiekosten over de jaren 2014 t/m 2017 door de Johanneschool aan de overige gebruikers voor een bedrag van € 18.000,--.

Er is onder de balanspost Vorderingen verder een bedrag van € 17.000,-- opgenomen aan vooruitbetaalde posten over 2018. De bijbehorende facturen zijn inmiddels betaald.

Liquide middelen:

De liquiditeit is met ruim € 0,16 mln. toegenomen door de minder te investeren en door eenmalige bate uit de post voorzieningen. Per balansdatum is ruim € 2,7 mln. in 'kas' aanwezig.

Een nadere onderbouwing van de verschillen ten opzichte van 2016 treft u aan in het kasstroomoverzicht (cijfermatige deel van de jaarrekening).

Passiva

Eigen vermogen:

Het Eigen vermogen geeft de reservepositie van de Stichting weer en bestaat uit de Algemene reserve, de BAPO-reserve en de reserve Nulmeting.

Het Eigen vermogen is vanwege het resultaat met € 72.000,-- versterkt en afgesloten met een eindstand van € 2,5 mln. Eind 2017 is een risicoscan opgesteld om te bezien of deze reserve voldoende weerstand biedt tegen onvoorziene situaties en risicovolle beleidsonderdelen. De scan leidt tot actiepunten voor de organisatie die in 2018 zullen worden opgepakt.

De BAPO-reserve is de afgelopen jaren verder afgebouwd door overheveling naar de Algemene reserve en bedraagt per 31 december 2017 € 127.000,--. Bij de bepaling van de winst zal o.a. worden voorgesteld om € 84.000,-- over 2017 toe te voegen aan de Algemene reserve.

De reserve Nulmeting dient ter dekking van de afschrijving van de herwaardering van de activa uit 2005 en bedraagt per 31 december 2017 € 25.000,--. Er is € 7.000,-- onttrokken uit deze reserve en ten gunste van het resultaat gebracht. Deze reserve wordt de komende jaren verder afgebouwd.

Voorzieningen:

De post Voorzieningen bestaat uit de voorziening Onderhoud gebouw en de voorziening Jubilea.

1. Onderhoud gebouw

Overeenkomstig het beheerplan is er onderhoud uitgevoerd aan de gebouwen. Dat gebeurt in samenwerking met bureau Van der Vlist. Er is € 117.000,-- besteed onderhoud. De Johanneschool heeft meegedaan aan het project "Vergroening schoolpleinen" en het plein voor € 65.000,-- opgeknapt. Uit het fonds 1818 is in 2018 een bijdrage van € 22.000,-- ontvangen.

Jaarlijks wordt € 253.000,-- gedoteerd aan de voorziening. Vanwege de actualisatie in 2017 is de jaarlijkse toevoeging aan de voorziening van 2018 met € 35.000,-- verhoogd. Per 31-12-2017 bedraagt het saldo van de voorziening € 653.000,--.

2. Voorziening jubilea

De voorziening Jubilea is bestemd voor de uitbetaling van gratificaties bij 25 en 40 jaar. De hoogte van de voorziening is mede op advies van de accountant bij de jaarrekening 2016 nader onderzocht. Hieruit is gebleken dat in het verleden van een te lage vertrekans is uitgegaan. Er is opdracht gegeven om dit te actualiseren door verhoging van 8% naar 15%. Dit heeft ertoe geleid om van € 40.000,-- af te boeken en ten gunste van het resultaat 2017 te brengen.

Uit de analyse blijkt verder dat 8 personeelsleden (waarvan 7 p. op de Mariaschool) hun jubilea van 25 of 40 jaar mochten vieren. Zij hebben hiervoor een gratificatie ontvangen. De eenmalig loonsom van € 24.000,-- is betaald uit de voorziening.

Per 31 december 2017 bedraagt het saldo van de voorziening Jubilea € 43.000,--.

Het bedrag aan kortlopende schulden is ultimo 2017 met € 87.000,-- toegenomen. Per genoemde datum was € 830.000,-- aan openstaande schulden te voldoen. Het betreft de volgende posten:

1. Het te betalen bedrag aan Loonheffing over de maand december (€ 230.000,--);
2. De reservering van het te betalen vakantiegeld (€ 198.000,--) opgebouwd over de maanden juni t/m december;
3. Het betalen van facturen over 2017 aan crediteuren (€ 109.000,--);
4. Het te betalen bedrag aan pensioenpremie (€ 72.000,--) over de maand december;
5. De reservering van in totaal € 108.000,-- verrekening van het onderhoud en energie met VVE het Nest; *)
6. De betaling van de naheffing aan Eneco over de jaren 2014 t/m 2016 voor het Spectrum
€ 31.000,-- en
7. Overig € 82.000,--.

De meeste kortlopende schulden (schulden < 1 jaar) zijn inmiddels afgewikkeld. Over de betalen van de bijdrage aan VVE het Nest is met de gemeente nog geen overeenstemming bereikt. Er ligt een brief bij de gemeente waarin het onderzoek naar het enorme energieverbruik ernstig in twijfel is getrokken. De gemeente is gevraagd om de schoolbesturen hierop te compenseren. In de jaarrekening 2017 is de verplichting vooralsnog gehandhaafd.

Analyse van het resultaat

De begroting van 2017 liet een positief resultaat zien van € 33.000,--. Uiteindelijk resulteert een positief resultaat in boekjaar 2017 van € 72.000: een verschil van € 39.000 met de begroting.

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Vershil	Realisatie 2016	Vershil
Baten					
Rijksbijdragen OCenW	7.389.882	6.984.976	404.906	7.011.114	378.768
Overige overheidsbijdragen	-	37.303	37.303	17.665	17.665
Overige baten	106.715	298.105	191.390	93.951	12.764
Totaal baten	7.496.597	7.320.384	176.213	7.122.730	373.867
Lasten					
Personele lasten	5.996.733	5.946.077	50.656	5.807.178	189.555
Afschrijvingen	171.099	224.484	53.385	168.482	2.617
Huisvestingslasten	675.366	551.190	124.176	477.771	197.595
Overige lasten	584.659	579.834	4.825	591.002	6.343
Totaal lasten	7.427.857	7.301.585	126.272	7.044.433	383.424
Saldo baten en lasten	68.740	18.799	49.941	78.297	9.557
Financiële baten en lasten					
Financiële baten	3.708	15.000	11.292	12.169	8.461
Financiële lasten	708	1.100	392	1.322	614
Totaal financiële baten en lasten	3.000	13.900	10.900	10.847	7.847
Totaalresultaat	71.740	32.699	39.041	89.144	17.404

Het positief resultaat over het boekjaar 2016 bedroeg € 89.000,--. In de navolgende paragraaf treft u een vergelijking aan en een specificatie van de belangrijkste verschillen.

Analyse van het resultaat ten opzichte van begroting 2017 en realisatie 2016

Het resultaat over 2017 is € 39.000,-- voordeliger afgesloten. Er is in totaal een hogere opbrengst gerealiseerd van € 405.000,-- terwijl de totale kosten (personeel en materieel) met € 126.000,-- zijn toegenomen.

Analyse opbrengst (+ 176.000,--)

Dit bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Hogere Rijksvergoeding OC&W	€ 405.000,--
2. Overige overheidsbijdragen	- 37.000,-- -/-
2. Overige opbrengsten	- 192.000,-- -/-
Totaal te verklaren verschil	<u>€ 177.000,--</u>

1. Toelichting hogere Rijksvergoeding OC&W (+ € 405.000,--):

Er is per saldo € 205.000,-- o.a. vanwege indexering/compensatie op de bekostiging meer ontvangen aan genormeerde Rijksbekostiging (Lumpsum, Personeel & Arbeidsmarktbeleid, Prestatiebox en groeibekostiging i.c.m. de krimpbijdrage door de scholen) over het schooljaar 2015-2016 als 2016-2017.

In de 3^e kwartaalrapportage bent u over de compensatie door het Rijk van € 121.000,-- over het schooljaar 2016-2017 geïnformeerd. Pas in oktober 2017 is deze informatie beschikbaar gekomen. Deze compensatie dient ter dekking van de hogere personele lasten als gevolg van de CAO per 1-7-2016 (zie cat. 3.1 en 4.1). Bij het opstellen van de begroting was de exacte informatie nog niet bekend.

In 2017 is door PPO Delfland € 187.000,-- extra uitgekeerd (voor analyse deels verband met Overige baten en Personele kosten). De bijdrage per leerling voor basisondersteuning is met € 50,-- verhoogd en er zijn fors hogere bedragen voor incidentele projecten/doelen beschikbaar gesteld.

Er is aanvullende bekostiging (Lowan) beschikbaar gesteld voor de 1^e en 2^e jaar opvang van vreemdelingen. De extra inkomsten voor de Schakelklas overtreffen het bedrag uit de begroting met € 88.000,--.

Bij het opstellen van de begroting 2017 is rekening gehouden met een bedrag van € 52.000,-- aan groeibekostiging voor de Keizerskroon. Er is in werkelijkheid € 62.000,-- beschikbaar gesteld. De groei van het aantal leerlingen is harder gegaan dan verwacht door de realisering van de nieuwbouwwijk Keizershof, terwijl de krimp op de andere SKOP-scholen gedurende het schooljaar blijkt mee te vallen.

Er is door aanpassing van de normbedragen op alle scholen meer geld uitgekeerd voor materiële instandhouding. Het gaat om een extra bijdrage van € 9.000,--.

2. Overige overheidsbijdragen (- € 37.000,--)

Om de Schakelklas kostendekkend te laten draaien, heeft het bestuur besloten voor het verwachte tekort van € 37.000,-- de reserve aan te spreken. Dat blijkt achteraf niet nodig te zijn.

3. Overige opbrengsten (- € 192.000,--)

De verwerking van de bijdrage van € 81.000,-- uit de BAPO-reserve zal plaatsvinden bij de winstbestemming. Het is wettelijk niet toegestaan om dit in het resultaat op te nemen.

De krimpbijdrage van de scholen aan de Keizerskroon is met ingang van het schooljaar 2016/2017 vervangen door een bijdrage uit de Algemene reserve van maximaal € 72.000,--. Net als bij de BAPO zal het tekort van de Keizerskroon via de winstbestemming in de administratie worden verwerkt.

Het overige verschil van € 39.000,-- houdt verband met de Schakelklas en betreft een intern verschil (zie onder Personele lasten). Het bestuur heeft geen bijdrage verstrekt aan de Schakelklas. Bij de winstbestemming zal een voorstel worden opgenomen om voor het overschot op de exploitatie van de Schakelklas een bestemmingsreserve te vormen.

Analyse van de hogere lasten (+ 126.000,--)

Als volgt gespecificeerd:

1. Personele lasten	€ 51.000,--	+/+
2. Afschrijvingen	€ 53.000,--	-/-
3. Huisvesting	€ 124.000,--	+/+
4. Overige instellingslasten	€ 4.000,--	+/+
Totaal te verklaren verschil	<u>€ 126.000,--</u>	+/+ nadeliger ten opzichte van de begroting.

1. Personele lasten (+ 51.000,--)

De begroting 2017 is gebaseerd op de loonschalen per 1 juli 2016 en die zijn per heden nog niet aangepast.

De hogere loonkosten door bijv. de stijging van de pensioenpremies zijn gecompenseerd door het Rijk.

Per 1 augustus 2014 is de SKOP in verband met het Eigen Risicodragerschap (ERD) bij ziekte toegetreden tot het SWV Oostland en voor het derde achtereenvolgende jaar met een positief saldo afgesloten. In de kwartaalrapportages is hierover al informatie verstrekt. Na aftrek van de kosten van de interne vervanging en bijdrage Pool-West bedraagt het saldo € 145.000,-- en dat is in lijn met de begroting (NB. de geraamde opbrengst is verantwoord onder Overige baten).

Vanwege extra aanmelding van kinderen van vreemdelingen heeft de Schakelklas per 1 augustus 2017 een doorstart gemaakt (extra loonkosten € 33.000,--). Vanwege te veel onzekerheden is bij het opstellen van de begroting hier niet van uitgegaan.

De laatste jaren is een trend zichtbaar waarbij er meer (en duurdere) vervangers moeten worden ingezet om de gaten in de bezetting op te vangen. Het gaat hierbij om vervanging in verband met ouderschapsverlof en overig (bijzonder) verlof met uitzondering van ziekte. Uit de analyse blijkt dat bijna 1 fte (€ 52.000,--) extra voor vervanging is opgeroepen. Deze ontwikkeling blijkt niet incidenteel te zijn. Daarom zal de hoogte van budget voor de jaren 2019 en daarna moeten worden heroverwogen.

Een administratieve meevaller is er te melden over de voorziening Jubilea. Op basis van de uitkomst van 2016 was een bedrag van € 5.000,-- gereserveerd voor toekomstige verplichtingen. Het beeld is in werkelijkheid heel anders. Zoals eerder toegelicht bij de balans valt er in de jaarrekening een bedrag van € 40.000,-- vrij veroorzaakt door de reëlere benadering van de vertrekkans en de dekking van de jubilea-uitkeringen uit de voorziening. Bij het opstellen van de begroting 2019 zullen de haalbaarheid van jubilea van het huidige personeelsbestand nadrukkelijker aandacht krijgen.

Per 1 februari 2018 is een leerkracht van de Johanneschool ontslagen. Eind 2017 is via tussenkomst van de kantonrechter de arbeidsovereenkomst ontbonden. De procedure heeft veel tijd in beslag genomen waardoor betrokkene langer op de loonlijst heeft gestaan (+€ 16.000,--) Daarnaast is juridisch advies ingewonnen en een outplacementtraject aangeboden (verantwoord onder Overige instellingslasten, + € 15.000,--), beide gedekt uit de stelpost uit de bestuursbegroting.

In tegenstelling tot het vorige verslagjaar is aan schoolbegeleiding € 11.000,-- extra uitgegeven. Er zijn meer uren besteed voor extra begeleiding van leerlingen. Deze uren zijn betaald uit de extra middelen van het samenwerkingsverband.

2. Afschrijvingen (€ 53.000,-- -/-)

De afschrijvingslasten zijn vooraf berekend op € 224.000,--. In de jaarrekening zijn de afschrijvingslasten met € 171.000,--. Het verschil wordt veroorzaakt door het uitstellen van investeringen of door de keuze van andere oplossingen zoals de bruikleen van tablets via Snappet.

3. Huisvesting (€ 124.000,-- +/+)

In het najaar 2017 is er iets meer duidelijkheid gekomen over de afdrachten aan VvE het Nest. De begrotingen 2017 en 2018 zijn door de VvE vastgesteld. De onderhoudsbijdrage over 2017 voor de SKOP is berekend op € 31.000,--.

Voor een betrouwbaar beeld in de jaarrekening is contact opgenomen met het administratiekantoor en gevraagd om een inschatting van te verwachten energie-afrekening 2017 (€ 20.000,--) te maken. Hiermee is rekening gehouden.

Daarnaast is in overleg met de andere partners ervoor gekozen om de energiekosten over 2016 achter te houden. Er zijn veel vragen met betrekking tot het enorme energieverbruik vanwege o.a. het disfunctioneren van de warmtepompinstallatie. De verplichting van € 57.000,-- staat nu op de balans, maar is nog niet overgemaakt. De gesprekken met de gemeente krijgen in de maand mei 2018 een vervolg. Er is een bedrag van € 131.000,-- (incl. adm. correctie) verantwoord in de jaarrekening. Dat is een forse aanslag op de begroting van de Keizerskroon.

Op het Spectrum heeft een forse gasafrekening ontvangen over 2013 en 2014 van het energiebedrijf. In 2018 is € 31.000,-- betaald die in de jaarrekening als schuld is opgenomen. Er vindt nog overleg plaats met de leverancier om de juistheid van de naheffing vast te stellen.

Daarentegen is na onderzoek van de energieproblematiek op de Johanneschool een deel van de energiekosten doorberekend aan de andere gebruikers. Dit heeft € 15.000,-- als incidentele meevaller opgeleverd. Alle gebruikers hebben aan hun verplichtingen voldaan en afrekeningen zijn terugbetaald indien van toepassing.

4. Overige instellingslasten (€ 5.000,-- +/-)

De afwijking is marginaal en minder dan 1%. Toch zijn er wel enkele posten te benoemen in positieve dan wel negatieve zin.

Hoewel het gebruik van ICT regelmatig wordt geëvalueerd, blijken deze kosten alsmear toe te nemen. Naast meer onderhoud worden steeds meer (verplichte) licenties afgenomen. Er wordt meer ICT ingezet in onderwijs aan de leerlingen. Op bijna alle scholen wordt onderwijs met behulp van tablets gegeven. Er is in 2017 € 120.000 uitgegeven en daarmee is het budget met bijna 20% overschreden. Er zullen maatregelen genomen moeten worden om dit in de toekomst te voorkomen.

Aan Public Relations is € 27.000,-- boven op de begroting besteed. Er zijn promotie-video's gemaakt om de scholen beter op de kaart te zetten. Daarnaast is gebruik gemaakt van Buitenmedia zoals zichtlocaties in de dorpen en is promotiemateriaal aangeschaft.

Per 1 januari 2018 is het contract met Sharp op de Mariaschool overgenomen door Ricoh. De afkoopsom van € 14.000,-- is door Ricoh vergoed en verwerkt in het resultaat. Het nieuwe contract met Ricoh verlaagt de jaarlijkse kopieerkosten. Het verbruik wordt periodiek gemonitord.

Het 20-jarig jubileum van het Spectrum zou aanvankelijk in 2017 gevierd worden. In overleg met bestuur/directie is besloten om het jubileum een jaar uit te stellen. Daardoor vloeit eenmalig € 8.000,-- terug in de algemene middelen.

Zie ook onder 1 Personele lasten de extra inhuur van een jurist i.v.m. afwikkeling van een arbeidsgeschil.

Financiële baten (-€ 11.000)

De rente op spaarrekeningen heeft bijna het nulpunt bereikt. De daling de rente is harder gegaan dan verwacht. De raming van € 15.000,-- is achter gezien te positief geweest. In de meerjarenbegroting 2019-2022 zal deze ontwikkeling op de geldmarkt worden vertaald in verdere verlaging van de inkomstenbron.

Analyse realisatie 2017 met realisatie 2016

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Vershil	Realisatie 2016	Vershil
Baten					
Rijksbijdragen OCenW	7.389.882	6.984.976	404.906	7.011.114	378.768
Overige overheidsbijdragen	-	37.303	37.303	17.665	17.665
Overige baten	106.715	298.105	191.390	93.951	12.764
Totaal baten	7.496.597	7.320.384	176.213	7.122.730	373.867
Lasten					
Personele lasten	5.996.733	5.946.077	50.656	5.807.178	189.555
Afschrijvingen	171.099	224.484	53.385	168.482	2.617
Huisvestingslasten	675.366	551.190	124.176	477.771	197.595
Overige lasten	584.659	579.834	4.825	591.002	6.343
Totaal lasten	7.427.857	7.301.585	126.272	7.044.433	383.424
Saldo baten en lasten	68.740	18.799	49.941	78.297	9.557
Financiële baten en lasten					
Financiële baten	3.708	15.000	11.292	12.169	8.461
Financiële lasten	708	1.100	-392	1.322	-614
Totaal financiële baten en lasten	3.000	13.900	10.900	10.847	7.847
Totaalresultaat	71.740	32.699	39.041	89.144	17.404

Toelichting vooraf

Uit het overzicht blijkt dat o.a. dat het resultaat (voor winstbestemming) ten opzichte van 2016 met € 17.000,-- is afgenomen.

Uit een verdere analyse blijkt dat de opbrengsten (incl. rente) met € 366.000,-- zijn gestegen; de lasten met het bedrag van € 383.000,--.

Analyse hogere opbrengsten (+ 366.000,--)

De hogere opbrengst van € 366.000,-- kan als volgt worden verdeeld:

1. Rijksvergoeding OC&W	€ 379.000,--	+
2. Overige overheidsbijdragen	€ 18.000,--	-
2. Overige baten	€ 13.000,--	+
3. Rente	€ 8.000,--	-
Totaal	<u>€ 366.000,--</u>	+

Ad 1 Rijksvergoeding OC&W (+ € 379.000,--)

De Rijksvergoeding is ondanks de krimp (- 22 leerlingen per teldatum bekostiging) fors hoger vanwege aanpassing van de normbedragen voor berekening van de bekostiging.

In de 3^e kwartaalrapportage bent u over de compensatie door het Rijk van € 121.000,-- over het schooljaar 2016-2017 geïnformeerd. Deze compensatie dient ter dekking van de hogere personele lasten als gevolg van de CAO per 1-7-2016. Het effect op de bekostiging bedraagt circa € 190.000,--.

De bijdrage per leerling voor basisondersteuning is door het SWV PPO Delflanden verhoogd naar € 125,-- per leerling. In het verslagjaar zijn extra middelen voor projecten of arrangementen beschikbaar gesteld. Er is door PPO Delflanden € 111.000,-- extra overgemaakt.

In 2017 is een hogere opbrengst gerealiseerd voor de Schakelklas. Er is met succes een aanvullende bekostiging toegekend en vanuit het Rijk is meer geld beschikbaar gesteld voor de opvang van vreemdelingen (+ € 68.000,--)

Ten opzichte van 2016 is € 24.000,-- meer ontvangen aan groeibekostiging.

Ad 2 Overige overheidsbijdrage (- € 18.000,--)

De Johannesschool heeft in 2016 van de gemeente Pijnacker-Nootdorp eenmalig € 18.000,-- aan verhuiskostenvergoeding ontvangen.

Ad 3 Overige Baten (+ € 13.000. --)

Door ontwikkelingen op de geldmarkt zijn de rente-inkomsten met € 8.000,-- afgenomen. Ondanks de economische groei blijft de rente laag.

Analyse hogere lasten (+ € 383.000,--)

Als volgt te specificeren :

1. Personele lasten	€ 189.000,-- +
2. Afschrijvingslasten	€ 3.000,-- +
3. Huisvestingslasten	€ 197.000,-- +
4. Overige instellingslasten	€ 6.000,-- -
Totaal toe te lichten	<u>€ 383.000,-- +</u>

Ad 1 Personele lasten (+ € 189.000,--)

Ten opzichte van 2016 zijn de premies en sociale lasten gestegen en daarmee de werkgeverlasten. Het Rijk heeft hiervoor een compensatie verstrekt. Er is per saldo meer formatie bijgekomen. In 2017 is ondanks de krimp geen taakstelling opgelegd. Totaal effect + € 112.000,--.

Er is vorig jaar veel meer ingezet op professionalisering en scholing van directie en personeel. In totaal gaat het om een bedrag van € 48.000,--.

De personele lasten bestaan in hoofdzaak uit de loonkosten. De schakelklas is in mei 2016 gevormd en heeft in 2017 het hele jaar gedraaid. Per 1 oktober 2016 is er een onderwijsassistent (0,5 wtf) op de Schakelklas benoemd. Dit verklaart het verschil in de loonkosten van € 51.000,--.

In 2017 is in totaal € 40.000,-- onttrokken aan de voorziening Jubilea door uitkeringen en aanpassing in het model. In 2016 is € 6.000,-- toegevoegd aan deze voorziening.

Ad 3 Huisvestingslasten (+ € 197.000,--)

Bij de analyse ten opzichte van de begroting is al toegelicht dat er meer duidelijkheid is gekomen in de bijdrage aan de VvE het Nest. Hoewel de onderhandelingen met de gemeente niet zijn afgerond, is vooralsnog uitgegaan van het meest negatieve scenario en de totale schuld aan de VvE in de jaarrekening verantwoord (effect ten opzichte van 2016 : € 110.000,--).

Er is al melding gemaakt van de naheffing van energie op het Spectrum van € 31.000,-- over de jaren 2013 en 2014.

In 2016 ontving de Johanneschool € 52.000,-- terug van de gemeente en de energieleverancier. Dat is nu niet aan de orde.

Ad 4 Overige instellingslasten (€ 6.000,-- voordelig)

De post Overige instellingslasten bestaat uit de post Leermiddelen (incl. ICT), Administratie en Beheer, Inventaris en Apparatuur en Overige instellingslasten. De totale kosten bedragen over 2017 € 584.000,-- (2016: € 591.000,--). Het verschil van 1% komt tot uitdrukking in een verzameling van meerdere posten.

Meevallers:

Het contract met Dyade is per 1 januari 2017 na onderhandelingen met € 11.000,-- verlaagd. In 2016 is afscheid genomen van de directeur van de Josephschool. Mede door andere factoren is er € 13.000,-- minder aan representatie uitgegeven.

In 2016 is de Johanneschool gerenoveerd op opgeleverd. De verplaatsing en montage van de digiboard installaties kostte € 10.000,--.

Tegenvallers:

Er is voor € 16.000,-- meer aangeschaft aan lesmateriaal. Ook is er meer geïnvesteerd in ICT-onderwijs op de scholen. Er is in 2017 juridisch advies ingewonnen om tot ontbinding van een arbeidsovereenkomst te komen (+€ 15.000,--).

Verbeteringen op het gebied van planning en control

In het afgelopen jaar zijn op drie momenten (per april, per september in verband met de meerjarenbegroting en per eind december) prognoses uitgebracht.

De laatste prognose uitgebracht begin 2018 sluit af met een voordelig saldo van € 59.000,--.

In de managementrapportage wordt naast de financiën periodiek gerapporteerd over onderwijs, het ziekteverzuim, de verzuimfrequentie, de leerling prognose en de ontwikkeling van de formatie. Ook vormt de risicoparagraaf een vast onderdeel in de tussenliggende rapportages aan het bestuur. Het model wordt ook in 2018 gebruikt en verder ontwikkeld om als Stichting in control te blijven en om juiste sturing te geven aan de organisatie.

Investerings- en financieringsbeleid

In het verslagjaar is voor € 144.000,-- (ter vergelijking € 248.000,-- in 2016) geïnvesteerd in ICT, inventaris, apparatuur en leermiddelen. Zoals eerder aangegeven zijn bepaalde

investeringen heroverwogen of doorgeschoven. Bij de uitvoering van het investeringsprogramma wordt geen gebruik gemaakt van externe kredietverstrekkers. Het beleid is als in enig jaar of maand een te groot beslag op de liquiditeit plaatsvindt een spreiding in de aanschaf van nieuwe investeringen wordt aangebracht. De investeringen worden bewaakt op basis van de liquiditeitsbegroting en zijn afgestemd vanuit een in de meerjarenbegroting opgenomen financieel perspectief.

Continuïteitsparagraaf

Om meer inzicht te bieden in het financieel perspectief op de langere termijn is een continuïteitsparagraaf aan het jaarverslag toegevoegd.

Een eerste aanzet voor deze paragraaf vormt de meerjarenbalans, meerjarenbegroting en de geplande ontwikkeling van het personeelsbestand.

Voor de inschatting van risico's verwijzen we ook naar de informatie in het hoofdstuk Toekomst en risico's.

De Stichting is een organisatie met een gezond toekomstperspectief.

Prognose leerlingen SKOP mede o.b.v. meerjarenbegroting 2018-2021

	2017	2018	2019	2020
Josephschool	198	189	199	199
Mariaschool	399	390	375	360
Johannesschool	187	190	190	190
Het Spectrum	301	253	275	275
De Keizerskroon	381	450	515	515
Totaal	1.466	1.472	1.554	1.539

De prognoses geven aan dat per 1 oktober 2018 sprake is van lichte groei en op langere termijn zet de groei door. Dat is mede afhankelijk van de nieuwbouw activiteiten in de gemeente.

Meerjarenbalans 2016-2020

SKOP (x € 1.000)	2016	2017	2018	2019	2020
Vaste Activa	712	685	685	667	605
Financiële vaste activa	49	80	80	80	80
Vlottende Activa	2.998	3.225	3.200	3.200	3.200
Totaal	3.759	3.990	3.965	3.947	3.885
Reserves	2.392	2.464	2.426	2.386	2.354
Voorzieningen	624	696	719	883	1.046
Vlottende Passiva	743	830	820	678	485
Totaal	3.759	3.990	3.965	3.947	3.885
Solvabiliteit	60,1%	62%	61%	60%	61%
Liquiditeit	4,0	3,9	3,9	4,7	6,6
Resultaten x1000	89	72	-38	-40	-32
Totale baten	7.135	7.500	7.720	7.796	7.955
Rijksbijdrage OCW	7.011	7.390	7.272	7.399	7.564
Balans-Vaste activa gebouwen	3.586	3.839	3.836	3.840	3.800
Rentabiliteit	1,2%	1,0%	-0,5%	-0,5%	-0,4%
Weerstandv.	24%	24%	24%	23%	23%
Kap. factor	50%	53%	51%	51%	49%

Toelichting

Materiële vaste activa

De afschrijvingslasten bedragen in 2018, 2019 en 2020 resp. € 221.000,--, € 206.000,-- en € 185.000. In 2018 is een bedrag gepland aan investeringen van € 221.000,--. Voor de jaren 2019 en 2020, resp. € 188.000 en € 123.000,--.

Bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2019-2022 wordt de investeringsopgave geactualiseerd.

Financiële vaste activa

De betaalde waarborgsom van € 80.000,-- voor het gebruik van de tablets op de scholen wordt na 5 jaar teruggestort en is daarom in het model niet aangepast.

Vlottende activa

In het overzicht is de post Vlottende activa op basis van ervaring ingeschat op € 3,2 mln.

Reserves

De resultaten over de jaren 2018 t/m 2020 (resp. € -38.000, € -40.000 en € -32.000) zijn verrekend met de Algemene reserve. De verwachting is dat de reservepositie per eind 2020 zal eindigen op € 2,3 mln.

Voorzienen

De post Voorzienen bestaat uit de voorziening MOP en de voorziening Jubilea. De stortingen (jaarlijks € 288.000,--) en bijdragen uit de voorziening MOP vinden plaats op grond van het in 2017 geactualiseerde beheerplan. Voor de jaren 2018 t/m 2020 is in totaal € 525.000,-- aan onderhoud aan de gebouwen gepland.

Voor de voorziening Jubilea is uitgegaan van een jaarlijkse toevoeging van € 5.000,-- overeenkomstig de goedgekeurde meerjarenbegroting 2018-2021. Dit betreft een inschatting voor de komende jaren. Tevens is rekening gehouden met een onttrekking in 2018 van € 4.000,--.

Per 31 december 2020 is de verwachting dat de post Voorzienen zal afsluiten met een saldo van € 1,0 mln. wat aanwezig moet zijn om om toekomstige verplichtingen te kunnen opvangen.

Kortlopende schulden

Dit vormt de sluitpost van de meerjarenbalans. Zie de toelichting onder de Materiële vaste activa.

Meerjarenbegroting 2017-2020

SKOP (Alle bedragen x 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2017	2018	2019	2020
Rijksbijdrage OC&W (personeel)	6.356	5.956	6.195	6.300	6.445
Rijksbijdrage OC&W (materieel)	1.035	1.029	1.077	1.099	1.119
Rijkbijdrage OC &W	7.391	6.985	7.272	7.399	7.564
Overige overheidsbijdrage en subsidie	0	37	0	0	0
Overige Baten	106	298	440	389	383
Totaal Baten	7.497	7.320	7.712	7.788	7.947
Lasten					
Personeel	5.997	5.946	6.336	6.391	6.549
Afschrijving	171	225	221	206	185
Huisvesting	675	551	607	607	610
Overige instellingslasten	585	579	593	631	643
Totale Lasten	7.428	7.301	7.757	7.835	7.987
Saldo Baten en Laten	69	19	-45	-47	-40
Financiële baten en lasten					
Financiële baten	4	15	8	8	9
Financiële lasten	1	1	1	1	1
	3	14	7	7	8
Exploitatieresultaat	72	33	-38	-40	-32

Toelichting op meerjarenbegroting 2017-2020

Het financieel meerjarenperspectief van de SKOP is gezond ondanks het feit dat de komende jaren met verlies wordt afgesloten.

De SKOP is in staat om op lange termijn aan haar betalingsverplichtingen te voldoen. Er is voldoende weerstandsvermogen opgebouwd.

Toelichting op posten uit de meerjarenbegroting 2017-2020

Rijksbijdrage OC&W

De Rijksbijdrage OC&W is gebaseerd op de telgegevens per 1 oktober (op basis van de t-1 bekostiging) en bestaat naast de uit de volgende onderdelen:

- Personele bekostiging (Lumpsum)
- Personeels- en arbeidsmarktbeleid (PAB)
- Prestatiebox
- Groiebekostiging
- Bijdrage Samenwerkingsverbanden (basis- en lichte ondersteuning) en
- Exploitatiebijdrage bestuur (personeel).

De berekening van de Rijksmiddelen is gebaseerd op de beschikbare bekostigingsinformatie per oktober 2017, het moment waarop de meerjarenbegroting 2018-2021 is opgesteld.

Overige baten

De post Overige baten bestaat uit de volgende posten: Verhuuropbrengsten, Sponsorgelden, Inkomsten uit detachering, Het te verwachten resultaat vanwege het eigen risicodragerschap (ERD) en overige vergoedingen.

Personele lasten

De personele lasten bestaat in belangrijke mate uit de loonkosten gebaseerd op de salarisschalen per 1 juli 2016 verhoogd met opslag aan premies en sociale lasten van 62%. Professionalisering/coaching personeel, Vervangingskosten (eigen rekening), Arbozorg, de toevoeging aan de voorziening jubilea en overige personele lasten worden ook tot de personele lasten gerekend.

Afschrijvingslasten

De afschrijvingslasten zijn gebaseerd op de realisatie in 2017 en de meerjarige investeringsprogramma's van de scholen/bestuur.

Huisvesting

De toevoeging aan de voorziening Onderhoud (op basis van de MOP's) vormt naast de bijdrage aan de VvE het Nest en energie de belangrijkste huisvestingslast.

Overige instellingslasten

De Overige instellingslasten vormen in belangrijke mate de overige materiële lasten binnen de onderwijsbegroting en bestaat uit diverse (kleinere) posten.

Financiële baten

De renteopbrengsten zijn meerjarig geprognosticeerd op € 8.000,-- oplopend tot € 9.000,--.

Financieringsstructuur

Er zullen op grond van het in 2017 vastgestelde Treasurystatuut geen beleggingen of beleningen plaatsvinden. Eventuele tekorten worden uit eigen middelen opgevangen.

Huisvestingsbeleid

Er is in het bestuursverslag een apart hoofdstuk gewijd aan het huisvestingsbeleid. Korthedshalve wordt hierna verwezen.

Ontwikkeling personeelsbestand 2017-2020

	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Aantal leerlingen per 1 oktober	1.466	1.493	1.554	1.539
Personele bezetting in fte per 31 december				
Management	6,02	5,92	5,97	6,32
Personeel primair proces	75,55	78,48	79,03	80,80
Ondersteunend personeel	7,57	8,60	8,81	8,81
Totale personele bezetting	89,14	93,00	93,81	95,93

Het personeelsbestand is gebaseerd op de personeelsbezetting per 31 december 2017 (Bron: You Force).

Van 2018 is de bezetting overgenomen uit de meerjarenbegroting 2018-2021. Hierbij is o.a. rekening gehouden met de invulling van de interne vervangingspool en instandhouding van de Schakelklas (1,3 fte). Met de invulling van de formatieve taakstelling is in het overzicht rekening gehouden. Eventuele daling in formatie op een school als gevolg van krimp verwachten wij o.a. door natuurlijk verloop en pensionering te kunnen opvangen.

Kengetallen

Het Ministerie van OC&W hanteert een aantal kengetallen voor de controle op de inzet van de middelen voor het onderwijs. Naast kengetallen als liquiditeit, solvabiliteit en rentabiliteit zijn nieuwe kengetallen ontwikkeld om het vermogensbeheer beter te kunnen beoordelen. Dit zijn de financiële buffer, de financieringsfunctie en de transactiefunctie.

De berekening van de financiële buffer is als volgt:

Kapitalisatiefactor – Financieringsfunctie - Transactiefunctie = Financiële buffer.

Kapitalisatiefactor

Formule: (Balanstotaal – boekwaarde gebouwen en terreinen)/ totale baten).

Deze factor geeft de mate aan waarin door de Stichting het kapitaal is benut voor de vervulling van haar taken. De Commissie Don adviseert een bovengrens van 60% voor kleinere besturen, waaraan de Stichting voldoet.

Per 31 december 2017: 51 %

Per 31 december 2016: 50%

Financieringsfunctie

De financieringsfunctie is gelijk aan de middelen die moeten worden gereserveerd om de materiële vaste activa (met uitzondering van gebouwen en terreinen) in de toekomst te kunnen vervangen. Dit blijkt uit de boekwaarde van de materiële vaste activa en de post liquide middelen op de balans. De Stichting wordt als middelgrote instelling beschouwd, omdat de jaarlijkse baten meer bedragen dan € 5 mln.

De financieringsfunctie wordt berekend door de cumulatieve aanschafwaarde van de overige materiële vast activa te delen door de totale baten (incl. rente).

Cumulatieve aanschafwaarde per 31 december 2017: € 2.409.000,--

Idem per 31 december 2016: - 2.265.000,--

Totale baten per 31 december 2017: € 7.500.000,--

Idem per 31 december 2016: € 7.135.000,--

Per 31 december 2017: 32%

Per 31 december 2016: 32%

Transactiefunctie

De transactiefunctie geeft het kapitaal aan voor het doen van reguliere transacties. Dit zijn de middelen die moeten worden aangehouden om de kortlopende schulden te voldoen.

De berekening van de transactiefunctie is als volgt:

Kortlopende schulden/ totale baten (incl. rente).

Per 31 december 2017 bedragen de kortlopende schulden € 830.000,-- en de totale opbrengsten, rekening houdend met de rente-inkomsten, in totaal € 7.500.000,--.

Per 31 december 2016 bedragen de kortlopende schulden € 743.000,-- en de totale opbrengsten rekening houdend met de rente-inkomsten in totaal € 7.135.000,--.

De transactiefunctie per 31 december 2017 bedraagt 11% (2016: 10%).

Financiële buffer

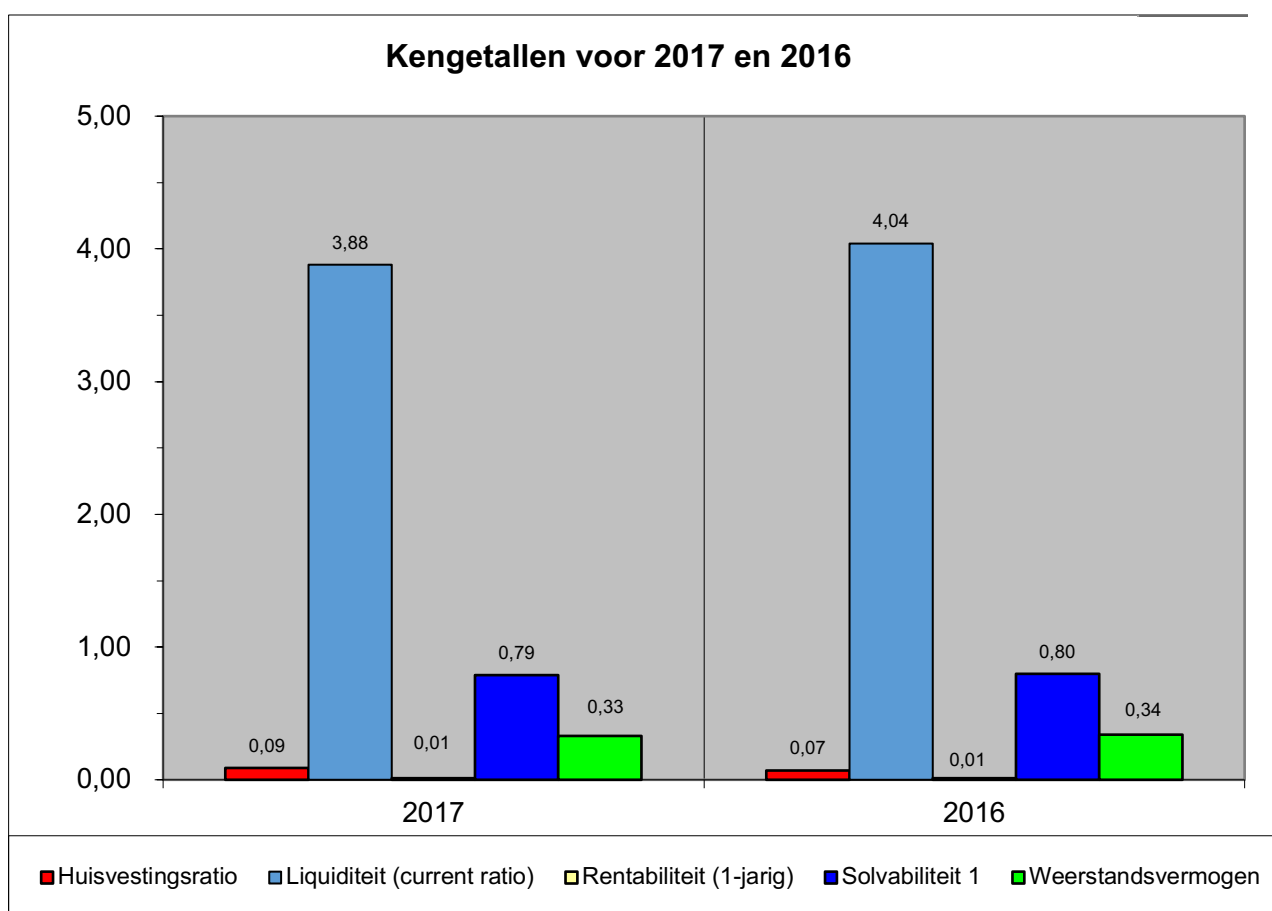
Met behulp van de hiervoor beschreven functies is het mogelijk om de financiële buffer te bepalen. Deze buffer is nodig om risico's op te vangen in verband met fluctuaties in leerlingenaantallen, instabiliteit in de bekostiging (bezuinigingen), onvolledige indexatie in de Rijksbekostiging en andere financiële risico's.

Per 31 december 2017 bedraagt de financiële buffer 8 % (2016: 8%). Dit valt binnen de signaleringswaarde die door het Ministerie wordt gehanteerd. Dit betekent dat de beschikbaar gestelde middelen in voldoende mate zijn ingezet voor het onderwijs.

KENGETALLEN

Met betrekking tot de huisvestingsratio, liquiditeit, rentabiliteit, solvabiliteit en het weerstandsvermogen vermelden wij onderstaande kengetallen:

Kengetal	2017	2016	Signaleringswaarde onderwijsinspectie
Huisvestingsratio	0,09	0,07	Groter dan 0,10
Liquiditeit (current ratio)	3,88	4,04	Kleiner dan 0,75
Rentabiliteit (1-jarig)	0,01	0,01	Lager dan -0,10
Solvabiliteit	0,79	0,80	Kleiner dan 0,30
Weerstandsvermogen	0,33	0,34	Kleiner dan 0,05

Hierna vindt u omschrijving van de kengetallen inclusief berekening.

Huisvestingsratio

Het kengetal "huisvestingsratio" geeft de verhouding weer tussen de huisvestingslasten en de totale lasten (inclusief financiële lasten).

Definitie: Som van de huisvestingslasten en afschrijvingen gebouwen en terreinen gedeeld door som van de totale lasten (inclusief financiële lasten).

Omschrijving	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
- Huisvestingslasten	675.366		477.771	
- Afschrijvingen gebouwen en terreinen	21.729		12.389	
Som van de huisvestingslasten en afschrijvingen gebouwen en terreinen		<u>697.095</u>		<u>490.160</u>
- Totale lasten	7.427.857		7.044.433	
- Financiële lasten	708		1.322	
Som totale lasten en financiële lasten		<u>7.428.565</u>		<u>7.045.755</u>
Kengetal:		0,09		0,07

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde van groter dan 0,10.

De huisvestingsratio is voor 2017 lager dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2016 is de huisvestingsratio gestegen.

Liquiditeit (current ratio)

De liquiditeit geeft aan in hoeverre de organisatie op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Definitie: De verhouding tussen de vlottende activa (som van liquide middelen en vorderingen) en de kortlopende schulden.

Omschrijving	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
- Liquide middelen	2.743.061		2.581.761	
- Vorderingen	481.743		415.854	
Vlottende activa		<u>3.224.804</u>		<u>2.997.615</u>
Kortlopende schulden		<u>830.104</u>		<u>742.862</u>
Kengetal:		3,88		4,04

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,75.

De liquiditeitsratio geeft aan dat 3,88 keer kan worden voldaan aan de uitstaande kortlopende schulden, bestaande uit kortlopende verplichtingen aan crediteuren, nog te betalen posten en de overlopende passiva.

De stichting heeft op 31 december 2017 de beschikking over € 2.743.061 aan liquide middelen en heeft daarnaast € 481.743 openstaan aan nog te ontvangen bedragen.

Deze bedragen zijn binnen één jaar opeisbaar, waardoor kan worden voldaan aan de openstaande schulden die binnen één jaar voldaan moeten zijn, te weten € 830.104.

De liquiditeit is voor 2017 groter dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2016 is de liquiditeitspositie gedaald.

In bovenstaande berekening is geen rekening gehouden met de in de voorzieningen opgenomen verplichtingen.

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft de verhouding aan tussen het resultaat en de totale baten.

Definitie: Resultaat gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Omschrijving	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
Resultaat		<u>71.740</u>		<u>89.144</u>
- Totaal baten	7.496.597		7.122.730	
- Financiële baten	3.708		12.169	
Som totaal baten inclusief financiële baten		<u>7.500.305</u>		<u>7.134.899</u>
Kengetal 1-jarig:		0,01		0,01

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde lager dan -0,10.

De rentabiliteit geeft aan hoeveel van de totale opbrengsten omgezet wordt in het uiteindelijke resultaat.

De stichting heeft met de totale baten, te weten € 7.500.305, een resultaat behaald van € 71.740. Dit houdt in dat 0,01 deel van de baten wordt omgezet in het uiteindelijke resultaat, ofwel van elke euro die wordt ontvangen, wordt € 0,01 behouden en wordt € 0,99 besteed.

De rentabiliteit is voor 2017 hoger dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2016 is de rentabiliteitspositie gelijk gebleven.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding tussen eigen en vreemd vermogen aan en verschaft dus inzicht in de financieringsopbouw. De solvabiliteit geeft ook aan in hoeverre de organisatie op langere termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Definitie inclusief voorzieningen: Eigen vermogen en voorzieningen gedeeld door het totale vermogen

Omschrijving	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
- Eigen vermogen	2.464.320		2.392.579	
- Voorzieningen	695.641		623.609	
Som eigen vermogen en voorzieningen		<u>3.159.961</u>		<u>3.016.188</u>
Totaal vermogen		<u>3.990.065</u>		<u>3.759.050</u>
Kengetal:		0,79		0,80

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,30.

Deze definitie van de solvabiliteit geeft aan dat 79% van het totale vermogen uit eigen vermogen ofwel reserves en voorzieningen bestaat, hetgeen inhoudt dat slechts 21% van het totale vermogen gefinancierd wordt met vreemd vermogen.

De solvabiliteit is voor 2017 groter dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2016 is de solvabiliteitspositie gedaald.

Definitie exclusief voorzieningen: Eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen.

Omschrijving	31-12-2017		31-12-2016	
	€		€	
Eigen vermogen	2.464.320		2.392.579	
Totaal vermogen	3.990.065		3.759.050	
Kengetal:	0,62		0,64	

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan het vermogen om niet-voorziene tot de reguliere bedrijfsvoering behorende risico's op te vangen.

Definitie inclusief materiële vaste activa: Het eigen vermogen gedeeld door de totale baten (Inclusief financiële baten)

Omschrijving	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
Eigen vermogen	2.464.320		2.392.579	
- Totaal baten	7.496.597		7.122.730	
- Financiële baten	3.708		12.169	
Som totaal baten inclusief financiële baten	7.500.305		7.134.899	
Kengetal:	0,33		0,34	

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,05.

In deze definitie wordt de rol van het eigen vermogen als risicobuffer voor onvoorziene gebeurtenissen benadrukt.

Bij toepassing en verankering van het risicomanagement in de organisatie en het goed functioneren van de planning & control cyclus blijven altijd restrisico's achter. Voor het opvangen van de mogelijke financiële effecten moet het bestuur voldoende weerstandsvermogen hebben of opbouwen.

Het weerstandsvermogen is voor 2017 groter dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2016 is het weerstandsvermogen gedaald.

Definitie exclusief materiële vaste activa: Het eigen vermogen minus de materiële vaste activa gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Omschrijving	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
- Eigen vermogen	2.464.320		2.392.579	
- Materiële vaste activa	685.188		712.562	
Verschil eigen vermogen en materiële vaste activa	1.779.132		1.680.017	

- Totaal baten	7.496.597	7.122.730
- Financiële baten	3.708	12.169
<i>Som totaal baten inclusief financiële baten</i>	<u>7.500.305</u>	<u>7.134.899</u>
Kengetal:	0,24	0,24

Kapitalisatiefactor

De kapitalisatiefactor geeft een indicatie hoe rijk een schoolbestuur is; dit om te signaleren of onderwijsorganisaties misschien een deel van hun kapitaal niet of inefficiënt benutten voor de vervulling van hun taken.

Definitie: De activazijde van de balans minus de materiële vaste activa betreffende gebouwen en terreinen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Omschrijving	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
- Balans totaal	3.990.065		3.759.050	
- Materiële vaste activa gebouwen en terreinen	150.889		172.618	
<i>Verschil balans totaal en materiële vaste activa gebouwen en terreinen</i>		<u>3.839.176</u>		<u>3.586.432</u>
- Totaal baten	7.496.597		7.122.730	
- Financiële baten	3.708		12.169	
<i>Som totaal baten inclusief financiële baten</i>		<u>7.500.305</u>		<u>7.134.899</u>
Kengetal:		0,51		0,50

Risicoparagraaf

a. Rijksbekostiging

De Rijksbekostiging is gebaseerd op de teldatum per 1 oktober van het voorafgaande jaar en dit kan van invloed zijn op het meerjarenperspectief. De lumpsumcompensatie in verband met nieuwe CAO of prijsontwikkelingen is gekoppeld aan de markt en dit kan betekenen dat loonsverhogingen of prijscompensatie gedeeltelijk binnen de eigen begroting moeten worden opgevangen.

De financiële vertaling van de afgesloten Akkoorden (bijv. Lenteakkoord, Herfstakkoord, Bestuursakkoord) op landelijk niveau vormt een risicofactor bij het opstellen van de meerjarenbegroting en jaarrekening. Hierbij wordt zoveel mogelijk aangesloten op informatie van de PO-raad.

De prestatiebox blijft in stand en kan ook de komende jaren ingezet worden ter verbetering van de kwaliteit van het onderwijs en professionalisering van het personeel (LB-inschaling bijv.).

b. Passend onderwijs per 1 augustus 2014

De rugzakgeldten (de z.g. lichte ondersteuning) worden vanaf 1 augustus 2014 via het PPO (Primair Passend Onderwijs) Delflanden uitgekeerd. Daarnaast ontvangen alle scholen basisondersteuning. De vergoeding bedraagt € 125,-- per leerling per schooljaar waaruit o.a. de schoolbegeleiding wordt betaald.

c. Groeibekostiging

Bij groei van één leerling wordt ongeveer € 3.100,-- per schooljaar ter beschikking gesteld. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting wordt de te verwachten groeibekostiging op basis van leerling prognoses en met behulp van de tool van de PO-raad berekend en periodiek gevolgd.

d. Wet Werk en Zekerheid (WWZ)

Toenemende krapte op de arbeidsmarkt gecombineerd met de wet Werk en Zekerheid maken het beheren van de vervangingsvraag bij ziekte en personeelsverloop dermate complex dat we dit als risico bestempelen en zorgvuldig monitoren. De vervangingsproblematiek was één van de redenen om in 2016 aansluiting te zoeken bij de vervangingspool Pool West.

Treasuryverslag

In 2017 hebben er geen beleggingen plaatsgevonden in risicodragend kapitaal. Er hebben zich in het verslagjaar geen liquiditeitsproblemen voorgedaan.

Bij het selecteren van een bank voor het onderbrengen van spaartegoeden wordt door het bestuur gelet op de credit rating van de betreffende bank, conform de Regeling beleggen en belenen van het Ministerie en met het oog op zoveel als mogelijk waarborgen van een goed beheer van deze tegoeden.

Om dit te waarborgen is door het bestuur in 2017 het Treasurystatuut geactualiseerd en vastgesteld, waarin afspraken zijn vastgelegd hoe om te gaan met de Regeling belenen en beleggen. Daarnaast is in dit statuut opgenomen wie welke verantwoordelijkheden op dit terrein heeft.

Huisvesting

De directeuren zijn verantwoordelijk voor het onderhoud aan de scholen.

Voor het onderhoud wordt gewerkt met beheerplannen (MOP's) en die om de drie jaar worden geactualiseerd. Dit vond de laatste keer in 2017 plaats.

Bij de planning en uitvoering van het groot onderhoud werkte de SKOP waar mogelijk samen met andere besturen. In die gevallen is met deze samenwerkingspartners gekozen voor professionele ondersteuning.

Bij de Mariaschool zijn voorbereidingen getroffen om te komen tot permanente uitbreiding van het bestaande gebouw. De uitbreiding houdt mede verband met de realisatie van de nieuwbouwwijk Ackerswoude.

Het gebouw waarin o.a. de Keizerskroon is gehuisvest, heeft mede vanwege de realisatie van Keizershof te maken met ruimtegebrek. Er wordt in overleg de gemeente en gebruikers naar een oplossing gezocht.

Datum: 23-4-2018